

M.A.S.

Market Analysis & Synthesis

Brusselsesteenweg 46a

3000 Leuven

Tel. 016/22 69 67

Fax 016/20 50 52

www.masresearch.be

info@masresearch.be

LEEFMILIEU BRUSSEL (BIM)

Enquête over de geluidspereceptie afkomstig van
versterkte muziek bij bezoekers van openbare
plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Eindrapport

September 2017

Colofon

Opdrachtgever	Leefmilieu Brussel (BIM)
Projectcoördinator	Anita Claes, projectcoördinator M.A.S.
Projectuitvoering	Anita Claes, projectcoördinator M.A.S. Nele Van Der Donckt, sr. adviseur M.A.S. Dirk Buyens, sr. adviseur M.A.S.
Datum	September 2017
Status document	Eindrapport

Inhoud

1.	INLEIDING	7
1.1	Opbouw van het onderzoeksrapport.....	7
1.2	Voorwerp van de opdracht - algemeen.....	7
1.3	Opdrachtbeschrijving bestek – perceel 2.....	8
2.	METHODOLOGIE – TECHNISCHE RAPPORTERING	9
2.1	Fase 1: Voorbereiding enquête-onderzoek.....	10
2.1.1	Methodiek van bevraging: face-to-face enquêtes.....	10
2.1.2	Opmaak vragenlijst	10
2.1.3	Pretesting vragenlijst.....	11
2.1.4	Finalisering en programmatie / druk vragenlijst	12
2.1.5	Vaststelling steekproef.....	12
2.2	Fase 2: Organisatie en uitvoering van de face-to-face enquêtes	16
2.2.1	Enquêteurs: kwalificaties, briefing/instructies	16
2.2.2	Effectieve afname van de enquêtes	17
2.2.3	Controle en opvolging enquêtering en enquêteurs.....	18
2.3	Fase 3: Verwerking en statistische analyse van de verzamelde gegevens.....	19
2.3.1	Univariate analyses – Frequentietabulaties.....	19
2.3.2	Bivariate analyses – Kruistabulaties	19
2.3.3	Significantietoetsen	19
3.	RESULTATEN FACE-TO-FACE BEVRAGING	20
3.1	Profiel respondenten	20
3.1.1	Geslacht	20
3.1.2	Leeftijd.....	21
3.1.3	Opleidingsniveau (hoogst behaalde diploma).....	23
3.1.4	Beroepsactiviteit.....	24
3.1.5	Woonplaats	24
3.2	Muziekpraktijken (algemeenheden)	26
3.2.1	Vraag 3: Bent u een muzikant(e) (amateur of professioneel)?.....	26
3.2.2	Vraag 4: Waar luistert u naar muziek? Is dat...? (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>).....	26
3.2.3	Vraag 5: Gemiddeld hoe vaak per week luistert u naar muziek? En hoe lang is dit dan? ..	27
3.2.4	Vraag 6: Om welke redenen luistert u naar muziek? (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>)....	28
3.2.5	Vraag 7: In welke mate luistert u graag naar muziek met hoog volume?.....	28
3.2.6	Vraag 8: Om welke reden(en) komt u naar deze plek (<i>n.v.d.r. plaats van de enquêtering</i>)?	30
3.2.7	Vraag 9: Hoeveel evenementen / gelegenheden heeft u de afgelopen 3 maanden bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld?	31

Inhoud

3.3	Impact op de gezondheid.....	33
3.3.1	Vraag 10 t/m 12: Heeft u bij deze evenementen minstens één maal last / hinder gehad van het geluidsniveau van de muziek? Zo ja, in wat voor soort van gelegenheid was dat dan? en waaruit bestond die hinder / last?	33
3.3.2	Vraag 13: Denkt u dat blootstelling aan muziek aan hoge volumes van versterkte muziek, gevolgen kunnen hebben op uw gezondheid?	34
3.3.3	Vraag 14: Bent u geïnformeerd over deze effecten op uw gezondheid?	35
3.3.4	Vraag 15: Heeft u de afgelopen 3 maanden uw eigen (persoonlijke) gehoorbescherming gebruikt (oordopjes, hoofdtelefoon, enz.) tijdens evenementen of gelegenheden die u heeft bezocht?.....	36
3.3.5	Vraag 16: algemeen gezien, waar en hoe vaak gebruikt u uw eigen (persoonlijke) gehoorbescherming?	37
3.3.6	Vraag 17: Heeft u wel eens last gehad of heeft u wel eens gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden?	38
3.3.7	Vraag 18: Welke zijn de klachten die u dan heeft ervaren?	40
3.3.8	Vraag 19: Heeft u reeds een dokter geraadpleegd naar aanleiding van deze klachten / gehoorproblemen?	41
3.3.9	Vraag 20: Heeft u reeds voortijdig een evenement of gelegenheid verlaten, omdat de muziek te luid stond?	42
3.3.10	Vraag 21: Wat voor soort evenement / gelegenheid was dit?	43
3.3.11	Vraag 22 t/m 24: In het algemeen, heeft u reeds met kinderen jonger dan 12 jaar evenementen bijgewoond / in gelegenheden geweest met versterkte muziek?	43
3.4	Overheidsacties.....	45
3.4.1	Vraag 25: Welke overheidsacties zou u graag uitgevoerd zien worden betreffende bescherming tegen de buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen?	45
3.4.2	Vraag 26: Moet het geluidsniveau in de gelegenheden waar versterkte muziek wordt gespeeld, gereguleerd worden?	46
4.	BESLUITEN	47
4.1	Opdracht.....	47
4.2	Methodologie.....	47
4.3	Profiel van de respondenten	48
4.4	Resultaten face-to-face bezoekersbevraging	48
4.4.1	Muziekpraktijken (algemeenheden)	48
4.4.2	Impact op de gezondheid.....	49
4.4.3	Overheidsacties	50
5.	BIJLAGE: VRAGENLIJST	51

Tabellen

Tabel 1: Verdeling aantal respondenten naar leeftijd _____	21
Tabel 2: Gemiddelde leeftijd, standaardafwijking, mediaan, minimum en maximum – naar type locatie _____	21
Tabel 3: Verdeling van de leeftijdscategorieën van de respondenten - naar type locatie _____	21
Tabel 4: Verdeling van de leeftijdscategorieën van de respondenten - naar muziekgenre _____	22
Tabel 5 : Hoogst behaalde diploma – naar type locatie _____	23
Tabel 6 : Al dan niet beroepsactiviteit – naar type locatie _____	24
Tabel 7: Woonplaats van de respondenten – naar gewest en type locatie _____	25
Tabel 8: Woonplaats van de respondent - naar provincie en type locatie _____	25
Tabel 9: Waar luistert u naar muziek? - naar leeftijd (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	27
Tabel 10: Gemiddeld hoe vaak per week luistert u naar muziek? - naar leeftijd _____	27
Tabel 11: Redenen om naar muziek te luisteren - naar leeftijd (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	28
Tabel 12: Redenen dat men naar bepaald evenement / gelegenheid komt - naar muziekgenre (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	31
Tabel 13: Aantal evenementen / gelegenheden bezocht de afgelopen 3 maanden waar versterkte muziek werd gespeeld - naar leeftijd _____	32
Tabel 14: Last / hinder ondervonden van geluidsniveau muziek bij een evenement? – naar leeftijd _____	33
Tabel 15: Klachten die men ervaren heeft ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek - naar type locatie (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	40
Tabel 16: Klachten die men ervaren heeft ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek - naar leeftijd (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	40
Tabel 17: Gehoorklachten ten gevolge van hoge geluidsniveaus van versterkte muziek - naar type locatie _____	41
Tabel 18: Gehoorklachten ten gevolge van hoge geluidsniveaus van versterkte muziek - naar leeftijd _____	41
Tabel 19: Soort evenement / gelegenheid waar men vroeger is vertrokken omwille van té luide muziek – naar type locatie (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	43
Tabel 20: Overheidsacties die dienen uitgevoerd te worden om buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen tegen te gaan - naar type locatie _____	45

Figuren

Figuur 1: Verdeling geslacht - naar type locatie _____	20
Figuur 2: Verdeling over leeftijdscategorieën - naar type van locatie _____	22
Figuur 3: Hoogst behaalde diploma – naar geslacht _____	23
Figuur 4: Al dan niet beroepsactief - naar type locatie _____	24
Figuur 5: Bent u een muzikant(e)? - naar type locatie _____	26
Figuur 6: Mate waarin men graag naar muziek met hoog volume luistert - naar leeftijd _____	29
Figuur 7: Mate waarin men graag naar muziek met hoog volume luistert - naar type locatie _____	29
Figuur 8: Redenen dat men naar bepaald evenement / gelegenheid komt – naar type locatie (<i>meerdere antwoorden mogelijk</i>) _____	30
Figuur 9: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar leeftijd _____	34
Figuur 10: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar type locatie _____	34
Figuur 11: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar muziekgenre _____	35
Figuur 12: Bent u geïnformeerd over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes? – naar leeftijd _____	35
Figuur 13: Bent u geïnformeerd over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes? – naar type locatie _____	36
Figuur 14: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar leeftijd _____	36
Figuur 15: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar type locatie _____	37
Figuur 16: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar geslacht _____	37
Figuur 17: Frequentie van gebruik van eigen (persoonlijke gehoorbescherming) op diverse locaties _____	38
Figuur 18: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? – naar leeftijd _____	38
Figuur 19: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? - naar type locatie _____	39
Figuur 20: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? - naar muziekgenre _____	39
Figuur 21: Heeft u reeds een dokter geraadpleegd naar aanleiding van klachten of gehoorproblemen als gevolg van hoge geluidsniveaus aan versterkte muziek? - naar type locatie _____	42
Figuur 22: Heeft u reeds voortijdig een evenement of een gelegenheid verlaten als gevolg van té luide muziek? - naar type locatie _____	42
Figuur 23: Reeds met kinderen jonger dan 12 jaar naar een evenement met versterkte muziek geweest? – naar type locatie _____	44
Figuur 24: Al dan niet reglementering van de geluidsniveaus waar versterkte muziek wordt gespeeld – naar leeftijd _____	46
Figuur 25: Al dan niet reglementering van de geluidsniveaus waar versterkte muziek wordt gespeeld – naar type locatie _____	46

1. INLEIDING

1.1 Opbouw van het onderzoeksrapport

In dit inleidend hoofdstuk wordt het onderzoek gesitueerd in zijn context en de opdracht van het onderzoek aangegeven.

In het tweede hoofdstuk wordt de gehanteerde methodologie van het onderzoek (cfr. technisch rapport) uiteengezet. Dit omvat een beschrijving van de opmaak van de vragenlijst, de samenstelling van de steekproef, de organisatie en het verloop van het veldwerk, de respons, de representativiteit van de resultaten, alsook de uitgevoerde analyses.

In het derde hoofdstuk worden de **resultaten van het onderzoek** gerapporteerd waarbij de volgorde van de vragenlijst wordt gevolgd alsook de hierin voorziene hoofdstukken.

Hoofdstuk 4 bevat de besluiten van de studie en in de bijlage wordt de vragenlijst opgenomen.

1.2 Voorwerp van de opdracht - algemeen

In het bestek p.15 wordt de **algemene context** van de opdracht beschreven:

“Gelet op het belang van de geluidshinder in een stedelijke omgeving keurde de Brusselse Regering op 17 juli 1997 een ordonnantie goed ter bestrijding van de geluidshinder in een stedelijke omgeving. Deze ordonnantie bepaalde dat de Regering een plan voor de bestrijding van de geluidshinder moest goedkeuren en uitvoeren.

Een eerste “Plan voor de strijd tegen geluidshinder in een stedelijke omgeving voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” met betrekking tot de periode 2000-2005 werd door de Regering goedgekeurd in 2000. Een tweede plan met betrekking tot de periode 2008-2013 werd goedgekeurd in 2009.

In zijn laatste geluidsplan beklemtoont het Gewest het belang om een milieubeleid te ontwikkelen volgens een geïntegreerde aanpak, waarbij diverse disciplines aan bod komen en een beroep wordt gedaan op een grote verscheidenheid van instrumenten.

Op het vlak van de preventie en de bestrijding van de geluidshinder, wil het Gewest een beroep doen op het volgend instrumentarium “het vergaren van gegevens, de wetenschappelijke benadering en de technische deskundigheid, die onmisbaar zijn om enerzijds het geluid in cijfers weer te geven en de ervaren hinder te identificeren, en anderzijds de oplossingen te simuleren en te evalueren”.

In het kader van zijn opdrachten wenst de dienst Geluidsplan van Leefmilieu Brussel (van het Brussels Instituut voor Milieubeheer - BIM) een beroep te doen op de diensten van één of meerdere gespecialiseerde bureaus in de uitvoering van enquêtes bij het groot publiek.

De opdracht bevat het opstellen van vragenlijsten, de rekrutering van respondenten, de uitvoering van enquêtes, de verwerking en ontleding van de resultaten.

1.3 Opdrachtbeschrijving bestek – perceel 2

In het bestek op p.18 wordt door u de opdracht voor perceel 2 als volgt geformuleerd:

“Op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vinden tal van culturele, sportieve en ontspanningsactiviteiten plaats. Deze activiteiten zijn onlosmakelijk verbonden met de uitstraling van het Gewest, zijn culturele vitaliteit, economisch dynamisme en zijn rol als Europese hoofdstad, in het bijzonder tijdens de zomerperiode en 's nachts. Het is dan ook niet makkelijk om de gezondheid van de mensen, de rust van de bewoners en de organisatie van dergelijke activiteiten met elkaar te verzoenen. De wetgeving met betrekking tot de verspreiding van versterkt geluid die van kracht is in het Brussels Gewest is het koninklijk besluit van 24 februari 1977 tot vaststelling van geluidsnormen voor muziek in openbare en private inrichtingen. Dit besluit is niet langer aangepast aan de hedendaagse muziek (krachtiger verspreidingstechnologie, muziek met lagere frequenties, enz.) en aan het gedrag van de muzikliefhebbers, daarom werkt het Brussels Gewest aan een ontwerp van besluit tot vaststelling van nieuwe voorwaarden voor de verspreiding van elektronisch versterkt geluid in publiek toegankelijke inrichtingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In dat kader wenst Leefmilieu Brussel een enquête uit te voeren bij het publiek dat de vele openbare plaatsen waar versterkte muziek wordt verspreid regelmatig bezoekt. De enquête zal betrekking hebben op de gewoontes en praktijken van dit publiek op het vlak van muziek beluisteren en op de perceptie van de risico's die verbonden zijn aan versterkte muziek.

De doelstellingen van de enquête zijn:

- *de gewoontes van de muzikliefhebbers op het vlak van het beluisteren van versterkte muziek identificeren (plaatsen, blootstellingsfrequentie, enz.);*
- *hun beleving bepalen (niveaus, pijn, pijnlijke gevolgen, enz.);*
- *hun bewustwording inschatten van de gevolgen van versterkte muziek op de gezondheid (oorsuizen, stress, enz.);*
- *hun meningen ten aanzien van de door de overheid uit te voeren acties leren kennen.”*

2. METHODOLOGIE – TECHNISCHE RAPPORTERING

Het onderzoek is uitgevoerd in vier fasen, met name:

Fase 1: Voorbereiding van de enquêtering

- opmaak van de vragenlijst (inclusief vertaling) (NL / FR)
- uitvoering van pretests van de vragenlijst (NL / FR)
- aanpassing, finalisering en programmatie van de vragenlijst (NL / FR)
- vaststelling van de steekproef

Fase 2: Organisatie en uitvoering van de enquête (face-to-face bezoekersenquêtes)

- set-up van de enquêtering (o.m. organisatie enquêtelocaties, rekrutering, training en briefing enquêteurs, ...)
- afname enquêtes
- opvolging en controle enquêtering

Fase 3: Dataprocessing, rapportering en oplevering

- data invoer
- data cleaning
- codering
- data processing en analyse => tabulaties

Fase 4: Rapportering / presentatie resultaten

- inhoudelijke beschrijving van de resultaten

In dit hoofdstuk wordt de gevolgde methodologie voor de eerste drie fasen op transparante wijze uitgelegd met als doel de resultaten van het onderzoek zo correct mogelijk te interpreteren.

2.1 Fase 1: Voorbereiding enquête-onderzoek

2.1.1 METHODIEK VAN BEVRAGING: FACE-TO-FACE ENQUÊTES

Het publiek dat regelmatig in het Brussels Gewest openbare plaatsen bezoekt waar elektronisch versterkte muziek wordt verspreid, werden geïnterviewd middels face-to-face bezoekersenquêtes.

Bij deze face-to-face bezoekersenquêtes werden de bezoekers van het muziekevenement of club / café aangesproken aan de uitgang/ingang van de locatie.

Het betreft een schriftelijke bevraging waarbij aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst, de enquête door getrainde enquêteurs werd afgenomen.

De methodes die aangewend worden voor de afname van deze face-to-face enquêtes zijn enerzijds PAPI (met papier en pen) en anderzijds CAPI (met computer/laptop).

2.1.2 OPMAAK VRAGENLIJST

Een adequate vragenlijst is een noodzakelijke voorwaarde voor een succesvol onderzoek. Een onderzoek kan maar zo goed zijn als de vragenlijst is. Om deze reden werd de nodige tijd genomen voor de opmaak van de vragenlijst die beantwoordt aan de objectieven en de gestelde problematiek en dit in nauw overleg met de BIM.

Op basis van een lijst met vragen, op basis van de verdere briefing volgend op de gunning van de opdracht (cfr. startoverleg) en op basis van onze ervaring werd daaropvolgend een eerste ontwerp van vragenlijst uitgewerkt, **in zowel het Nederlands als het Frans**.

Deze vragenlijst werd aan het Begeleidingscomité voorgelegd en, na discussie / bespreking werd ze herwerkt waar dit noodzakelijk was.

Inhoud vragenlijst

De vragenlijst werd als volgt opgebouwd (zie ook bijlage):

- selectievragen: enquête wordt enkel afgenomen bij respondenten van 16 jaar en ouder & zij die graag naar versterkte muziek luisteren
- algemene vragen over waar, wanneer, hoe vaak en om welke reden(en) men naar versterkte muziek luistert
- vragen m.b.t. de impact op de gezondheid:
 - heeft men last / hinder / klachten gehad van bezoek aan evenementen / gelegenheden waar versterkte muziek werd gespeeld en zo ja, waaruit bestond de last / de klachten
 - is men geïnformeerd over de effecten van blootstelling aan muziek aan hoge volumes van versterkte muziek
 - heeft men eigen (persoonlijke) gehoorbescherming gebruikt tijdens bezoek aan muziekevenementen en zo ja, waar en hoe vaak
- vragen naar acties en reglementering betreffende bescherming tegen buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen
- vragen betreffende de persoonskenmerken van de respondent

Lengte van de vragenlijst

De gemiddelde duurtijd van de enquête bedroeg **15 minuten**.

2.1.3 PRETESTING VRAGENLIJST

Na voorlegging aan en goedkeuring door het Begeleidingscomité van de herwerkte vragenlijst werd deze “getest” in een pretest die eigenlijk moet gezien worden als een verstaanbaarheids- en interpretatieonderzoek.

De opzet van het uittesten van de vragenlijst in een verstaanbaarheids- en interpretatieonderzoek is de vragenlijst te valideren door te verifiëren of deze enquête beantwoordt aan de eisen van *volledigheid*, *verstaanbaarheid* en *resultaatgerichtheid*.

De formulering van de vraagstelling(en) kunnen een grote impact hebben op de antwoorden op de desbetreffende vragen. De vragen moeten daarenboven verstaan en begrepen worden door de respondenten in kwestie.

Het verstaanbaarheidsonderzoek heeft niet enkel betrekking op het verstaan van de gebruikte vraagstellingen als dusdanig, maar heeft ook betrekking op het verstaan en begrijpen van de geformuleerde antwoordmogelijkheden en op de terminologie die de respondent gebruikt om bepaalde fenomenen te benoemen.

Daarnaast zal in dit verstaanbaarheidsonderzoek moeten nagegaan worden in welke mate de vragenlijst resultaatgericht is. Concreet betekent dit laatste het aftoetsen van de antwoorden die op deze vragenlijst gegenereerd worden aan de doelstellingen (inclusief de daarbij horende prioriteiten en accenten) van dit onderzoek.

De pretests werden enerzijds intern bij de BIM getest en anderzijds door M.A.S.

Betreffende de pretests intern georganiseerd bij de BIM (enkel Franstalige vragenlijsten): in totaal werden intern de BIM 2 (face-to-face) proefenquêtes afgenomen en op basis van de bemerkingen van de proefrespondenten werden de (FR) vragenlijsten aangepast en doorgestuurd naar M.A.S.

Aan M.A.S. werd de vraag gesteld ook enkele proefenquêtes af te nemen van de gereviseerde vragenlijsten.

Betreffende de pretests uit te voeren door M.A.S., in totaal werden 10 (face-to-face) proefenquêtes afgenomen (2 van de gereviseerde versie BIM en 8 van de niet-gereviseerde). De 8 M.A.S.-proefenquêtes werden gelijk verdeeld naar taal (4 NL / 4 FR) en naar de overige socio-demografische kenmerken van de respondenten werd een goede verdeling nagestreefd.¹

De geselecteerde proefrespondenten die voldeden aan de criteria van de doelgroep werden hierbij geïnterviewd aan de hand van het ontwerp voor de vragenlijst alsof dit reële enquêtes zouden zijn. Dit moest toelaten te achterhalen waar zich eventuele onduidelijkheden situeren, zowel wat betreft de sequentie van de vragen, de formulering van de vraagstelling als de formulering van de antwoordmogelijkheden en ook de duidelijkheid van de instructies (begrijpt de respondent hoe hij op de vragen dient te antwoorden, hoe werken de doorverwijzingen tussen de vragen, enz.).

Uiteraard werd ook de lengte en afnameduur van de vragenlijst gemeten tijdens de pretests.

De proefenquêtes werden afgenomen door stafleden van M.A.S.

¹ 4 vrouwen en 4 mannen; van iedere leeftijdscategorie (16-24 / 25-34 / 35-44 / 45-54 / 60+) telkens 2 proefrespondenten.

De resultaten van het verstaanbaarheidsonderzoek werden gerapporteerd aan de opdrachtgever waarbij tegelijkertijd een aangepaste vragenlijst werd voorgelegd aan en besproken met het Begeleidingscomité.

2.1.4 FINALISERING EN PROGRAMMATIE / DRUK VRAGENLIJST

Na feedback en desgevallend aanpassingen werd de vragenlijst (FR & NL) gefinaliseerd en overgemaakt aan het Begeleidingscomité voor definitieve validatie.

Na validatie van deze finale versies (NL + FR), werden de vragenlijsten geprogrammeerd met het softwareprogramma Limesurvey en na lay-out van de papieren versie van de vragenlijst werd deze gedrukt.

2.1.5 VASTSTELLING STEEKPROEF

Populatie

De populatie van dit veldwerkonderzoek bestaat uit het publiek dat regelmatig de vele openbare plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bezoekt waar versterkte muziek wordt verspreid (indoor / outdoor) en dit in de periode waarin de enquêtering diende plaats te vinden (zijnde: eerste week van mei tot en met eerste week van juli).

Onder versterkte muziek wordt verstaan, alle muziek die versterkt wordt op elektronische wijze (bv. luidsprekers, elektrisch instrument, microfoon).

De versterkte muziek refereert uiteraard naar diverse soorten van muziek, gaande van electronic, house, heavy metal, rock & roll, musical, pop, jazz/blues tot hedendaagse muziek.

Op het grondgebied van het Brussels Gewest zijn talrijke concertzalen gelokaliseerd: gaande van zeer grote en zeer legendarische en prestigieuze zalen (zoals Ancienne Belgique, Vorst Nationaal, ...) tot middelgrote (het Koninklijk Circus, de Botanique, Le Baroque, ...) en kleinere zalen (een 100-tal) waar concerten en optredens van elektronisch versterkte muziek worden gegeven².

Ook de bezoekers van podia-activiteiten in openlucht maken deel uit van onze populatie, zoals daar zijn: het Irisfeest (7 en 8 mei), Jazz Marathon (21 en 22 mei), Fête de la Musique Bruxelles (21 t/m 25 juni) en Couleur Café (30 juni t/m 2 juli) enz.

Ten slotte zijn in deze populatie ook de bezoekers van de talrijke Brusselse clubs, bars, cafés, discotheken opgenomen.

Twee restricties werden opgenomen: (1) de respondenten moesten 16 jaar en ouder zijn en (2) men diende graag naar versterkte muziek te luisteren.

² Basis: de Cultuuragenda Brussels Hoofdstedelijk Gewest (bron: be.brussels; agenda.brussels, e.a.)

Steekproef

- **NETTO GROOTTE STEEKPROEF (GERAPPORTEERDE BASIS)**

Voor het geheel van de regelmatige bezoekers - over alle types van locaties en inrichtingen maar ook over alle muziekgenres heen – werd een steekproefomvang vooropgesteld **van N=400 gerapporteerde enquêtes**.

Er werden quota gesteld naar type van evenement (indoor versus outdoor), naar muziekgenre (i.c. pop, electro) en type van plaats van evenement (concertzaal, club, café, outdoor evenement, ...).

In totaal werden **414 enquêtes** gerealiseerd. In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de realisaties naar de verschillende quota.

Methodologie – Technische rapportering

INDOOR							
Concertzalen							
Pop/rock				Electro/dj			
Concertzaal	Optreden - Artiest	Datum	N enquêtes	Concertzaal	Optreden - Artiest	Datum	N enquêtes
Koninklijk Circus	Cranberries	8 mei	15	Paleis 12	Booba-92i	20 mei	15
	Arno	21 mei	14	Le Baroque	DJ Bruce	19 mei	20
	Beach Boys	2 juni	15	BOZAR	BOZAR Electronic Series	18 juni	15
Botanique	Daan	11 mei	15	Ancienne Belgique	Warhola	20 mei	15
Ancienne Belgique	WWWWater aka Charlotte Adigéry	18 mei	15			Totaal	65
Vorst Nationaal	KIDS United	30 juni	30				
		Totaal	104				
TOTAAL				169			
Cafés – clubs – discotheken uitgangsbuurtens Brussels Gewest							
Uitgangsbuurt	Periode van enquêtering		N enquêtes				
Sint-Gorikspein / Halle	van dinsdag 23 mei t/m zondag 28 mei ³		15				
Sint-Gillisvoorplein	van dinsdag 23 mei t/m zondag 28 mei ⁴		15				
Luxemburgplein – Quartier Leopold – Europese wijk	donderdag 1 juni en donderdag 8 juni ⁵		25				
Cimetière d'Ixelles	van dinsdag 27 juni t/m zondag 2 juli ⁶		23				
Flagey Ixelles	van dinsdag 27 juni t/m zondag 2 juli ⁷		22				
Discotheek Le Fuse	zaterdagavond 17 juni vanaf 23u ⁸		25				
TOTAAL			125				
ALGEMEEN TOTAAL INDOOR						169 + 125 = 294	

³ De bevraging heeft plaatsgevonden gedurende een volledige week en niet op specifieke dagen omdat deze uitgangsbuurtens het gehele jaar en alle dagen bezocht worden door een divers publiek (Brusselaars, toeristen, studenten,).

⁴ Idem.

⁵ Enkel op donderdag geënquêteerd omwille van hoge bezoekersfrequentie op donderdagavond van personeel Europese instellingen alsook studenten.

⁶ De bevraging heeft plaatsgevonden in de laatste week van juni (incl. weekend) na einde van de examens studenten hogeschool en universiteit omdat deze wijk voornamelijk bezocht wordt door studenten.

⁷ Idem.

⁸ Discotheek gelegen in het hartje van de Marollen; deze is bekend om de techno-avonden.

OUTDOOR - FESTIVALS			
Evenement	Locatie	Datum	N enquêtes
Irisfeest Brussel	Paleizenplein	6 mei (electro)	15
		7 mei (pop)	15
Jazz Marathon	Grote Markt – Zavel – St.Katelijneplein - Luxemburgplein	26 t/m 28 mei	30
Fête de la Musique Bxl	Parc du Cinquanteenaire	22 t/m 25 juni	30
Couleur Café	Atomiumsquare Bxl	30 juni t/m 2 juli	30
TOTAAL OUTDOOR			120

SAMENVATTING		Aantal gerealiseerde enquêtes	
INDOOR	Concertzalen	169	
	Café, clubs, discotheek	125	294
OUTDOOR	Evenement / openluchtfestival		120
TOTAAL ENQUÊTES			414

Matrix: plaats van evenement / gelegenheid met muziekgenre					
Muziekgenre	Pop / Rock	Electro	Wereldmuziek en variété	Cafés	Totaal
Plaats van evenement					
Concertzalen indoor	104	65	-	-	169
Clubs, bars, cafés	-	-	-	100	100
Discotheek, nachtclub	-	25	-	-	25
Outdoor evenement, festival	15	15	90	-	120
Totaal	119	105	90	100	414

- **STEEKPROEFTREKKING**

De steekproeftrekking is random (toevalsgewijs) gebeurd. Dit betekent dat iedere persoon die op de tijdstippen en de locatie waar het evenement plaatsvond en tijdens dewelke een peiling werd georganiseerd, aanwezig was - evenveel kans had om geïnterviewd te worden.

▪ **Selectie / Rekrutering van de geënquêteerde**

Om te vermijden dat de selectie beïnvloed werd door de persoon van de enquêteur en om er omgekeerd voor te zorgen dat de selectie van de geënquêteerden het meest gevarieerd was, werden de volgende stappen/procedures en werkwijze voorzien:

- De leeftijdsondergrens van de bevroegden lag steeds op 16 jaar.
- Er werd maximaal 1 persoon per gezelschap ondervraagd; bij groepsbezoeken werd maximaal 1 persoon per schijf van 10 personen bevroegd.
- Wat de keuze van de respondenten zelf betreft, kon er op zich niet met quota gewerkt worden⁹. De enquêteurs werden wel geïnstrueerd toe te zien op een voldoende spreiding van leeftijd en geslacht.

2.2 Fase 2: Organisatie en uitvoering van de face-to-face enquêtes

2.2.1 ENQUÊTEURS: KWALIFICATIES, BRIEFING/INSTRUCTIES

In het onderzoeksproces speelt de enquêteur een zeer belangrijke rol. De resultaten van het onderzoek kunnen maar zo goed zijn als de verzamelde data. Daarom gaat bij de selectie en rekrutering zeer veel aandacht uit naar de vaardigheden en kwaliteiten van de enquêteurs. Zij werden dan ook zorgvuldig geselecteerd op basis van de voor dit onderzoek vereiste vaardigheden.

Voor de effectieve afname van face-to-face PAPI / CAPI-enquêtes deden wij een beroep op ons EIGEN netwerk van enquêteurs.

M.A.S. heeft namelijk over de jaren heen door de aard van haar onderzoeksprojecten een betrouwbaar, ervaren en professioneel netwerk over geheel België kunnen uitbouwen.

Kwalificaties

Voor deze opdracht werden enkel enquêteurs ingezet die over voldoende ervaring en maturiteit beschikten m.b.t. het afnemen van face-to-face enquêtes (hetzij verworven bij M.A.S., hetzij elders).

Voor de afname van deze enquêtes deden wij beroep op (tweetalige FR / NL) zelfstandige enquêteurs.

Briefing en instructies enquêteurs

Hoewel de door ons geselecteerde / gerekruteerde enquêteurs meestal reeds onderlegd zijn in de face-to-face-enquête methode, krijgen zij voor elke nieuwe opdracht een grondige op de resp. studie gerichte training. Dit was ook hier het geval.

⁹ We kunnen m.a.w. niet zeggen x aantal mannen, y aantal vrouwen, zoveel van die of die leeftijd, ... juist omdat we de populatie niet kennen.

De briefing verliep in twee stappen:

- enerzijds werden de enquêteurs geïnformeerd over het doel van de opdracht en ontvingen ze uitgebreid richtlijnen betreffende de inhoudelijke aspecten van de vragenlijst;
- anderzijds werden de enquêteurs gebriefd over de wijze waarop de enquête moest afgenomen worden (praktische richtlijnen).

De vragenlijst werd samen met de enquêteurs gedetailleerd doorgenomen en er was mogelijkheid tot vraagstelling. Op deze wijze zijn misverstanden en verkeerde interpretaties van de vraagstellingen achteraf uitgesloten.

Uiteraard moeten de enquêteurs strikt de instructies volgen die vermeld zijn bij elke vraag in de vragenlijst, de vragen op een zo neutraal mogelijke manier stellen en weergeven zoals deze zijn geformuleerd in de vragenlijst; zij mogen de respondenten onder geen beding antwoorden in de mond leggen. Deze elementen kwamen ook tijdens de briefing aan bod.

Verder werd tijdens de briefing aan iedere enquêteur individueel zijn/haar 'veldwerkplan' toegelicht.

Op de trainingssessie werd aan iedere enquêteur een identificatiekaart overhandigd met vermelding van de opdrachtgever en het onderzoeksbureau.

Iedere geselecteerde enquêteur is verplicht deel te nemen aan de briefing / training.

2.2.2 EFFECTIEVE AFNAME VAN DE ENQUÊTES

Chronologie van de enquête

In grote lijnen was de chronologie van de enquêtes de volgende:

1. selectie van de respondent (cfr. minstens 16 jaar oud & graag luisteren naar versterkte muziek)
2. voorstelling van het onderzoeksbureau, opdrachtgever en onderwerp van de enquête
3. vraag naar medewerking
4. enquête
5. afronding en bedanking

M.A.S. besteedt steeds de maximale zorg aan de gegevensverzameling wat betreft de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de anonimiteit van de ondervraagde persoon enerzijds en de vertrouwelijkheid van de gegevens die ons door de respectievelijke personen wordt meegedeeld anderzijds.

Dienaangaande wordt er op geen enkel moment de individuele resultaten (i.c. persoon A zegt x-y-z) gecommuniceerd of worden er op geen enkel moment de persoonlijke coördinaten van de betrokken persoon genoteerd en gelinkt naar het databestand, zij het met uitzondering van de postcode van zijn woonplaats.

Als studie bureau is dit respect voor de vertrouwelijkheid van de gegevens één van onze grootste bekommernissen en wordt aan dit aspect maximaal aandacht besteed.

Enquêteposten – enquêteurs en tijdstip van bevraging

Voor ieder evenement dat werd geselecteerd voor afname van enquêtes diende aan de in- of uitgang van de zaal / inrichting / locatie minimum 1 enquêteur post te vatten. Bij een aantal evenementen waar een groter aantal enquêtes moest afgenomen worden (bv. KIDS United of Couleur Café), werden 2 enquêteurs ingezet.

Het tijdstip van bevraging was afhankelijk van de dagen en uren waarop de optredens plaatsvonden.

De enquêtes aan de concertzalen werden afgenomen bij de aanvang van het optreden: uit de proefenquêteering was gebleken dat bij de aanvang de respondent minder gehaast is en grotere medewerking verleent aan de bevraging dan bij afloop van het optreden (ook wordt er vaak tijdens optredens alcohol gedronken).

Het schema van de evenementen en de inrichtingen / locaties betrokken in het veldwerkonderzoek – wat, waar, wanneer en aantal af te nemen enquêtes – is opgemaakt in overleg en mits goedkeuring van het Begeleidingscomité.

2.2.3 CONTROLE EN OPVOLGING ENQUÊTERING EN ENQUÊTEURS

Controle en opvolging enquêteurs

Naast een goede training/briefing van de enquêteurs is een degelijke en doorgedreven supervisie van hen (en enquêtes) van hoofdbelang. De supervisie is hierbij steeds tweeledig.

Eenzijds houden we gedurende de realisatie van het veldwerk een nauw contact met de enquêteurs en worden zij continue opgevolgd. Er is ook binnen M.A.S. een vast aanspreekpunt dat steeds (overdag, 's avonds en weekend) bereikbaar en beschikbaar is voor de enquêteurs in geval van vragen en onduidelijkheden.

Anderzijds worden alle enquêtes geïdentificeerd a.d.h.v. de enquêteur die de enquête heeft afgenomen en de dag van de enquête. Controles op het databestand laten ons toe om aberraties te detecteren om zo te kunnen terugkoppelen naar de oorspronkelijke enquête en enquêteur.

Controle kwaliteit van de enquêtes

Alle binnenkomende vragenlijsten worden nagekeken op degelijkheid en volledigheid. Dit houdt in dat iedere enquête wordt nagekeken en gecontroleerd op niet-ingevulde vragen, fouten enz.

Het zijn enkel de geldige enquêtes die deel uitmaken van de gerapporteerde basis. Hiervoor heeft M.A.S. bepaalde procedures ontwikkeld die afhankelijk zijn van de aard van het enquêteformulier.

Enkele voorbeelden zijn.

- vb. 1: minstens 90 % van karakteriserende variabelen moeten volledig en correct zijn
- vb. 2: minstens 90 % van een batterij van items die normaliter te beantwoorden zijn, moeten ook beantwoord zijn
- vb. 3: minstens 90 % van de relevante vragen moeten ook beantwoord zijn

Deze bovenstaande voorbeelden verwijzen naar algemene criteria. Daarnaast zijn er nog specifieke criteria die afhankelijk zijn van de vragenlijst in kwestie, van de formulering van de specifieke vragen en van de (te) voorziene antwoordmogelijkheden.

2.3 Fase 3: Verwerking en statistische analyse van de verzamelde gegevens

Volgende analyses werden uitgevoerd:

- univariate analyses (frequentietabellen);
- bivariate analyses (kruistabellen);
- significantietoetsen.

Het softwarepakket dat hiervoor gebruikt werd, is SPSS.

Deze elementaire statistische analyses en kruistabulaties zijn gebundeld in een 'tabellenrapport'.

2.3.1 UNIVARIATE ANALYSES – FREQUENTIETABULATIES

Van elk item werden frequentietabulaties opgemaakt en van de gegevens werden waar deze zinvol zijn een aantal elementaire statistische kenmerken bepaald: totaal, gemiddelde, mediaan, spreiding of standaardafwijking,

2.3.2 BIVARIATE ANALYSES – KRUISTABULATIES

Vervolgens werden de resultaten verwerkt middels kruistabulaties.

Het betreft volgende kruisingen:

- naar type van inrichting/locatie: indoor (concertzalen + cafés) versus outdoor;
- naar type van inrichting/locatie met detail naar indoor: concertzalen versus cafés versus outdoor;
- naar muziekgenre (incl. outdoor): pop/rock – electro – wereldmuziek & variété en jazz;
- naar leeftijd;
- naar geslacht.

2.3.3 SIGNIFICANTIETOETSEN

Er wordt steeds nagegaan of het verband tussen variabelen statistisch significant is. De term significantie geeft aan of men kan aannemen dat een resultaat niet door toeval is ontstaan, maar statistisch relevant is.

De significantietoetsen die gebruikt worden in de analyse zijn de volgende:

- Chi-kwadraat
- One-way ANOVA

Een verschil is **significant** als de kans dat het gevonden resultaat aan toeval te wijten is, kleiner is dan 5% ($p < 0,05$). Met andere woorden, er is 95% zekerheid dat het in de steekproef gevonden verschil, ook in realiteit (i.c. in de populatie) een verschil betreft. Of omgekeerd, er is minder dan 5% kans dat een in de steekproef gevonden verschil in realiteit toch geen verschil betreft.

3. RESULTATEN FACE-TO-FACE BEVRAGING

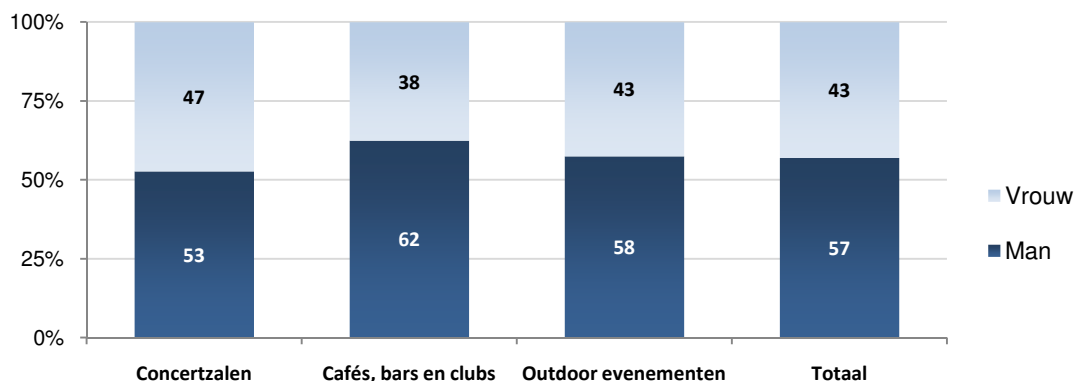
3.1 Profiel respondententent

Onderstaand wordt een beeld geschetst van de respondententent die aan het onderzoek hebben meegewerkt.

3.1.1 GESLACHT

De steekproef bestaat uit 43% vrouwen en 57% mannen. Het ondervraagde publiek van de cafés bestond proportioneel beduidend meer uit mannen dan uit vrouwen in vergelijking met de geïnterviewde concertgangers maar ook de outdoor evenementententbezoekers (resp. 62% tegenover 53% en 58%). Deze verschillen zijn evenwel niet significant.

Figuur 1: Verdeling geslacht - naar type locatie

Basis: alle respondententent (N=414)

Uit de verdeling naar leeftijd blijkt dat binnen de jongste leeftijdscategorie de steekproef uit 67% vrouwen bestaat en voor de twee daaropvolgende categorieën (20-24 jaar en 25-34 jaar) is de verdeling naar geslacht gelijk (50%-50%). Betreffende de 3 oudste leeftijdsgroepen zijn de mannen in de meerderheid: 35-44 jaar: 66%; 45-54 jaar: 73% en 55+ jaar: 86%. De verschillen tussen de onderscheiden leeftijdscategorieën zijn eveneens niet significant.

3.1.2 LEEFTIJD

Drie op de vijf respondenten zijn jonger dan 35 jaar; 32% is tussen 35 en 54 jaar oud en 8% is ouder dan 55 jaar.

Tabel 1: Verdeling aantal respondenten naar leeftijd

	N	%
16-19 jaar	43	10,4%
20-24 jaar	89	21,5%
25-34 jaar	118	28,5%
35-44 jaar	73	17,6%
45-54 jaar	56	13,5%
55-64 jaar	29	7,0%
65+ jaar	6	1,4%
Totaal	414	100,0%

Basis: alle respondenten (N=414)

De gemiddelde leeftijd van de steekproef is 33 jaar. Dit is ook de gemiddelde leeftijd van de geïnterviewden concertzaalgangers. De gemiddelde leeftijd van de bezoekers van café, bars en clubs is hoger, met name 36 jaar en deze van de outdoor evenementen iets lager, met name 31 jaar.

Tabel 2: Gemiddelde leeftijd, standaardafwijking, mediaan, minimum en maximum – naar type locatie

	N	Gemiddelde	Standaardafwijking	Mediaan	Minimum	Maximum
Totaal	412	33,3	12,70	30 jaar	16 jaar	68 jaar
Concertzalen	168	32,9	12,81	30 jaar	16 jaar	68 jaar
Cafés, bars, clubs	125	36,0	13,33	35 jaar	17 jaar	68 jaar
Outdoor	119	30,9	11,39	27 jaar	17 jaar	64 jaar

Basis: alle respondenten (N=412) – van 2 respondenten is de exacte leeftijd niet gekend en werd enkel de leeftijdscategorie aangeduid.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, bezoeken de < 35-jarigen procentueel meer de outdoor evenementen (70%) dan optredens in concertzalen (62%) maar ze gaan in het bijzonder beduidend minder naar cafés en bars in de Brusselse uitgangsbuurt (50%).

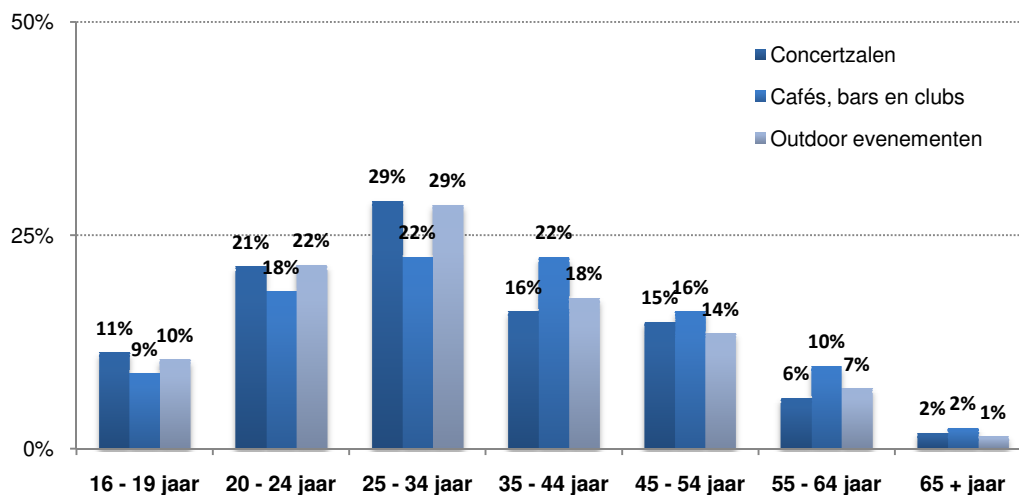
Tabel 3: Verdeling van de leeftijdscategorieën van de respondenten - naar type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
16-19 jaar	19	11,2%	11	8,8%	13	10,8%	43	10,4%
20-24 jaar	36	21,3%	23	18,4%	30	25,0%	89	21,5%
25-34 jaar	49	29,0%	28	22,4%	41	34,2%	118	28,5%
35-44 jaar	27	16,0%	28	22,4%	18	15,0%	73	17,6%
45-54 jaar	25	14,8%	20	16,0%	11	9,2%	56	13,5%
55-64 jaar	10	5,9%	12	9,6%	7	5,8%	29	7,0%
+65 jaar	3	1,8%	3	2,4%	0	0,0%	6	1,4%
Totaal	169	100,0%	125	100,0%	120	100,0%	414	100,0%

Basis: alle respondenten (N=414)

Resultaten face-to-face bevraging

Figuur 2: Verdeling over leeftijdscategorieën - naar type van locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

Beschouwen we de leeftijd naar de onderscheiden muziekgenres, dan zien we dat binnen iedere muziekgenre circa 45% van de respondenten tussen de 25 en de 44 jaar oud is.

Er zijn geen significante verschillen tussen de leeftijd en de muziekgenres maar uit onderstaande tabel kan vastgesteld worden dat de evenementen waar "electro"-muziek wordt gespeeld meer worden bezocht door jongeren (16-24 jaar) (40%) dan de evenementen van andere muziekgenres.

Tabel 4: Verdeling van de leeftijdscategorieën van de respondenten - naar muziekgenre

	Pop / Rock		Electro		Wereldmuziek en variété		Cafés		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
16-19 jaar	12	10,1%	14	13,3%	9	8,0%	8	8,0%	43	10,4%
20-24 jaar	21	17,6%	28	26,7%	23	17,0%	17	17,0%	89	21,5%
25-34 jaar	32	26,9%	32	30,5%	33	21,0%	21	21,0%	118	28,5%
35-44 jaar	23	19,3%	15	14,3%	11	24,0%	24	24,0%	73	17,6%
45-54 jaar	20	16,8%	11	10,5%	8	17,0%	17	17,0%	56	13,5%
55+ jaar	11	9,2%	5	4,8%	6	13,0%	13	13,0%	35	8,8%
Totaal	119	100,0%	105	100,0%	90	100,0%	100	100,0%	414	100,0%
Gemiddelde	34,5 jaar		30,4 jaar		31,0 jaar		36,9 jaar		33,3 jaar	

Basis: alle respondenten (N=414)

Resultaten face-to-face bevraging

3.1.3 OPLEIDINGSNIVEAU (HOOGST BEHAALDE DIPLOMA)

Drie op de vijf respondenten hebben een diploma hoger onderwijs – dit aandeel ligt beduidend hoger binnen de groep van bezoekers van indoor-concerten (68%) tegenover de bezoekers van cafés (56%) en outdoor evenementen (54%).

Deze verschillen zijn evenwel niet significant, uitgezonderd binnen de groep van respondenten met een diploma hoger secundair beroepsonderwijs: de bezoekers van een outdoor evenement en een café hebben significant meer een diploma hoger secundair beroepsonderwijs behaald dan de bezoekers van een concert in een zaal (resp. 19% en 17% tegenover 4%).

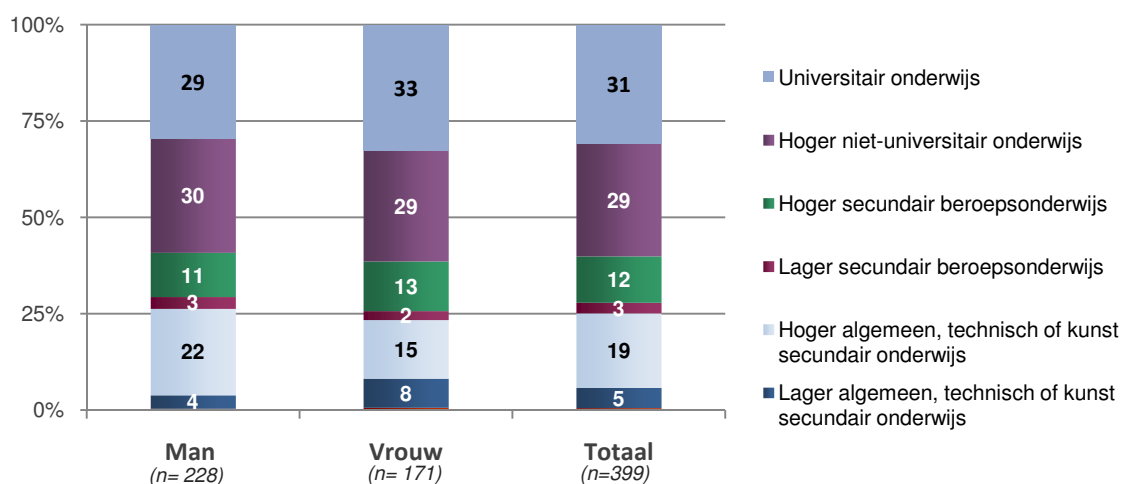
Tabel 5 : Hoogst behaalde diploma – naar type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Lager onderwijs	1	0,6%	1	0,8%	0	0,0%	2	0,5%
Lager algemeen, technisch of kunst secundair onderwijs	9	5,6%	8	6,7%	4	3,4%	21	5,3%
Hoger algemeen, technisch of kunst secundair onderwijs	35	21,6%	18	15,0%	24	20,5%	77	19,3%
Lager secundair beroepsonderwijs	1	0,6%	6	5,0%	4	3,4%	11	2,8%
Hoger secundair beroepsonderwijs	6	3,7%	20	16,7%*	22	18,8%	48	12,0%
Hoger niet-universitair onderwijs	50	30,9%	34	28,3%	33	28,2%	117	29,3%
Universitair onderwijs	60	37,0%	33	27,5%	30	25,6%	123	30,8%
Totaal	162	100,0%	120	100,0%	117	100,0%	399	100,0%

Basis: alle respondenten (N=399 – 'Geen antwoord' N=15)

Naar geslacht beschouwd, zijn de verschillen minimaal (en niet significant).

Figuur 3: Hoogst behaalde diploma – naar geslacht

Basis: alle respondenten (N=399 – 'Geen antwoord' N=15)

3.1.4 BEROEPSACTIVITEIT

68% van de geïnterviewden oefent een beroepsactiviteit uit.

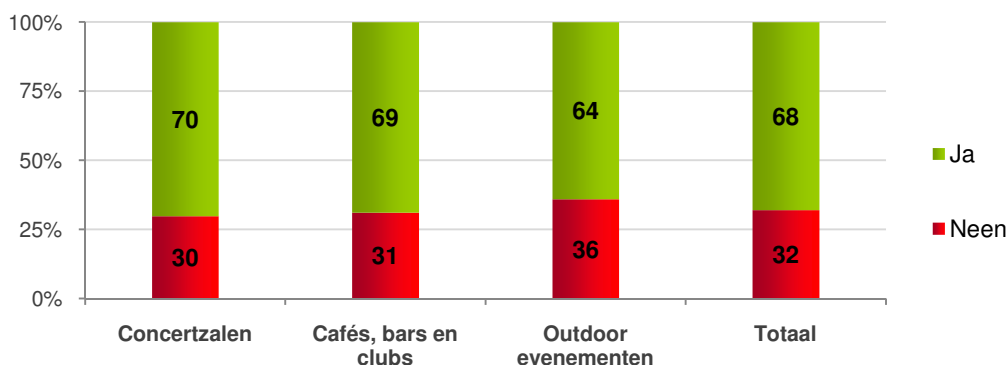
Naar type locatie: de bezoekers van een indoor-concert oefenen proportioneel meer een beroep uit dan zij die een café alsook een outdoor evenement bezoeken (resp. 70% tegenover 69% en 64%). Een verklaring kan hier zijn, dat binnen de groep van de bezoekers van outdoor evenementen het aandeel 16-24-jarigen hoger ligt (zie tabel 3).

Tabel 6 : Al dan niet beroepsactiviteit – naar type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	113	70,2%	82	68,9%	73	64,0%	268	68,0%
Neen	48	29,8%	37	31,1%	41	36,0%	126	32,0%
Totaal	161	100,0%	119	100,0%	114	100,0%	394	100,0%

Basis: alle respondenten (N=394 – ‘Geen antwoord’ N=20)

Figuur 4: Al dan niet beroepsactief - naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=394, ‘Geen antwoord’:N=20)

3.1.5 WOONPLAATS

Bijna 7 op de 10 respondenten (69%) wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 16% is afkomstig van het Vlaams Gewest (waarvan 10% uit Vlaams-Brabant), 12% is woonachtig in het Waals Gewest (met o.m. telkens 4% in de provincies Luik en Henegouwen en 3% in Waals-Brabant). 3% van de steekproef is afkomstig van het buitenland.

De outdoor evenementen en de cafés worden duidelijk proportioneel meer bezocht door inwoners van het Brussels Gewest dan de bezoekers van concerten indoor (resp. 79% en 72% tegenover 60%). Dit verschil is significant.

Resultaten face-to-face bevraging

Tabel 7: Woonplaats van de respondenten – naar gewest en type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Brussels Gewest	100	59,5%	89	71,8%	91	79,1%	280	68,8%
Vlaams Gewest	33	19,6%	23	18,6%	10	8,7%	66	16,2%
Waals Gewest	29	17,3%	11	8,8%	9	7,8%	49	12,0%
Buitenland	6	3,6%	1	0,8%	5	4,3%	12	2,9%
Totaal	168	100,0%	124	100,0%	115	100,0%	407	100,0%

Basis: alle respondenten (N=407 – 'Geen antwoord' N=7)

Tabel 8: Woonplaats van de respondent - naar provincie en type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Brussels Hoofdstedelijk gewest	100	59,5%	89	71,8%	91	79,1%	280	68,8%
Vlaams-Brabant	23	13,7%	10	8,1%	7	6,1%	40	9,8%
Luik	13	7,7%	2	1,6%	2	1,7%	17	4,2%
Henegouwen	10	6,0%	4	3,2%	3	2,6%	17	4,2%
Waals-Brabant	6	3,6%	4	3,2%	4	3,5%	14	3,4%
Buitenland	6	3,6%	1	0,8%	5	4,3%	12	2,9%
Oost-Vlaanderen	2	1,2%	7	5,6%	2	1,7%	11	2,7%
Antwerpen	4	2,4%	4	3,2%	0	0,0%	8	2,0%
West-Vlaanderen	3	1,8%	2	1,6%	1	0,9%	6	1,5%
Namen	0	0,0%	1	0,8%	0	0,0%	1	0,2%
Limburg	1	0,6%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,2%
Totaal	168	100,0%	124	100,0%	115	100,0%	407	100,0%

Basis: alle respondenten (N=407, 'Geen antwoord':N=7)

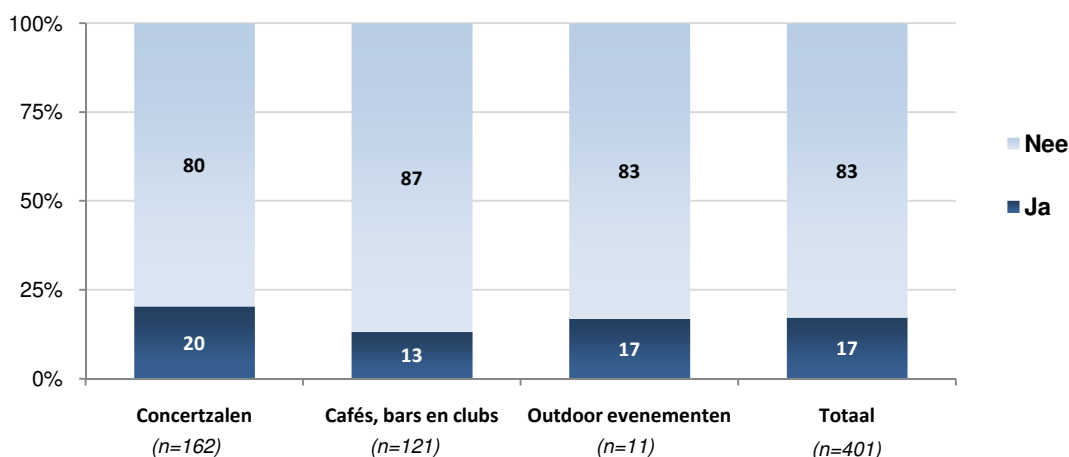
3.2 Muziekpraktijken (algemeenheden)

3.2.1 VRAAG 3: BENT U EEN MUZIKANT(E) (AMATEUR OF PROFESSIONEEL)?

17% van de steekproef luistert niet alleen graag naar versterkte muziek maar maakt zelf muziek (amateur of professioneel).

Zij die ondervraagd werden tijdens een cafébezoek blijken proportioneel minder zelf muzikant(e) te zijn dan zij die een muziek-evenement bezochten; de verschillen zijn evenwel niet significant.

Figuur 5: Bent u een muzikant(e)? - naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=401, 'Geen antwoord': N=13)

3.2.2 VRAAG 4: WAAR LUISTERT U NAAR MUZIEK? IS DAT...? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK)

Bijna alle respondenten luisteren thuis naar muziek (96%). In de top 5 van plaatsen waar men naar muziek luistert, vindt men verder terug: tijdens een avondje uit bij vrienden (69%), in concertzalen en andere zalen (67%), tijdens verplaatsingen (66%) en tijdens een bezoek aan een café of kroeg (65%).

Naar leeftijd beschouwd zijn er geen grote verschillen tussen de onderscheiden leeftijdsgroepen en indien dit wel het geval is, dan betekent dit dat de betrokken leeftijdsgroep ook minder op deze plaats vertoeft: bv. 55+ jarigen: in discotheken 11% tegenover 16-19-jarigen 74%. Thuis evenwel is een plaats waar omzeggens door alle leeftijdscategorieën naar muziek wordt geluisterd en in het bijzonder de jongste leeftijdsgroepen (< 24 jaar – 100%).

Tabel 9: Waar luistert u naar muziek? - naar leeftijd (meerdere antwoorden mogelijk)

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Thuis	43	100,0	89	100,0	110	93,2	69	94,5	53	94,6	33	94,3	397	95,9%
Tijdens een avond uit bij vrienden	33	76,7	60	67,4	85	72,0	52	71,2	41	73,2	15	42,9	286	69,1%
In concertzalen en andere zalen	32	74,4	55	61,8	85	72,0	47	64,4	37	66,1	22	62,9	278	67,1%
Tijdens mijn verplaatsingen	32	74,4	61	68,5	75	63,6	51	69,9	37	66,1	18	51,4	274	66,2%
In kroegen / cafés / bars	28	65,1	55	61,8	75	63,6	46	63,0	45	80,4	19	54,3	268	64,7%
In discotheken	32	74,4	62	69,7	67	56,8	32	43,8	23	41,1	4	11,4	220	53,1%
Tijdens het sporten	30	69,8	52	58,4	64	54,2	33	45,2	12	21,4	3	8,6	194	46,9%
Op het werk	3	7,0	25	28,1	55	46,6	25	34,2	24	42,9	6	17,1	138	33,3%
Andere	1	2,3	3	3,4	2	1,7	1	1,4	1	1,8	0	0,0	8	1,9%
Totaal	43		89		118		73		56		35		414	

Basis: alle respondenten (N=414)

Overzicht van de 'andere antwoorden' niet gecodeerd (N=8):

1. À l'école
2. Au parc
3. Cinema
4. Festivals
5. Op straat
6. Partout
7. In opnamestudio (N=2)

3.2.3 VRAAG 5: GEMIDDELD HOE VAAK PER WEEK LUISTERT U NAAR MUZIEK? EN HOE LANG IS DIT DAN?

87% van de steekproef luistert elke dag naar muziek (N=356).

Hoe jonger men is, hoe frequenter men naar muziek luistert: 95% van de 16-19-jarigen en 96% van de 20-24-jarigen luisteren elke dag naar muziek tegenover 79% van de 45-55-jarigen en 77% van de 55+-ers. Dit verschil is significant.

Van zij die elke dag naar muziek luisteren, doet 87% dit meer dan één uur; dit aandeel noteren we quasi voor elke leeftijdsgroep en voor de 55+-ers is dit zelfs 92%.

Tabel 10: Gemiddeld hoe vaak per week luistert u naar muziek? - naar leeftijd

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 keer per week	1	2,3	0	0,0	0	0,0	1	1,4	1	1,8	2	5,7	5	1,2
1 tot 5 keer per week	1	2,3	4	4,5	9	7,8	19	26,0	11	19,6	6	17,1	50	12,2
Elke dag	41	95,3	85	95,5	106	92,2	53	72,6	44	78,6	27	77,1	356	86,6
Totaal	43	100,0	89	100,0	115	100,0	73	100,0	56	100,0	35	100,0	411	100,0

Basis: alle respondenten (N=411, 'Geen antwoord': N=3)

3.2.4 VRAAG 6: OM WELKE REDENEN LUISTERT U NAAR MUZIEK? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK)

Op de vraag om welke redenen men naar muziek luistert, doet 77% dit om te ontspannen en 59% om het plezier. Twee andere vaak vernoemde redenen zijn: om te feesten (40%) en uit passie (30%).

Hoe ouder dan men is, hoe meer men naar muziek luistert om te ontspannen en hoe minder uit passie. Deze laatste reden wordt proportioneel significant meer opgegeven door de 16-19-jarigen in vergelijking met de 35-44-jarigen en de 55+-ers: resp. 44% tegenover 19% en 9%.

Tabel 11: Redenen om naar muziek te luisteren - naar leeftijd (meerdere antwoorden mogelijk)

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Om te ontspannen	34	79,1	60	68,2	82	70,1	63	86,3	48	85,7	29	85,3	316	76,9%
Om het plezier	26	60,5	52	59,1	67	57,3	42	57,5	39	69,6	18	52,9	244	59,4%
Om te feesten	22	51,2	44	50,0	44	37,6	22	30,1	22	39,3	9	26,5	163	39,7%
Uit passie	19	44,2	31	35,2	41	35,0	14	19,2	16	28,6	3	8,8	124	30,2%
Om achtergrondmuziek te hebben	7	16,3	18	20,5	18	15,4	15	20,5	16	28,6	7	20,6	81	19,7%
Om mezelf af te zonderen	10	23,3	14	15,9	18	15,4	13	17,8	12	21,4	3	8,8	70	17,0%
Om me op te peppen	10	23,3	15	17,0	15	12,8	8	11,0	9	16,1	0	0,0	57	13,9%
Om me te ontwikkelen	4	9,3	10	11,4	13	11,1	7	9,6	8	14,3	1	2,9	43	10,5%
Om in slaap te vallen	8	18,6	7	8,0	13	11,1	4	5,5	5	8,9	0	0,0	37	9,0%
Andere	1	2,3	2	2,3	1	0,9	2	2,7	0	0,0	3	8,8	9	2,2%
Totaal	43		88		117		73		56		35		411	

Basis: alle respondenten (N=411, 'Geen antwoord': N=3)

Overzicht van de 'andere antwoorden' niet gecodeerd (N=9):

1. Het maakt deel uit van mijn werk (N=2)
2. Nostalgie (N=2)
3. C'est une forme d'expression
4. Inspiration artistique
5. Me rafraîchir les idées
6. Parce que Bxl ne vie pas !
7. Pour pratiquer un instrument

3.2.5 VRAAG 7: IN WELKE MATE LUISTERT U GRAAG NAAR MUZIEK MET HOOG VOLUME?

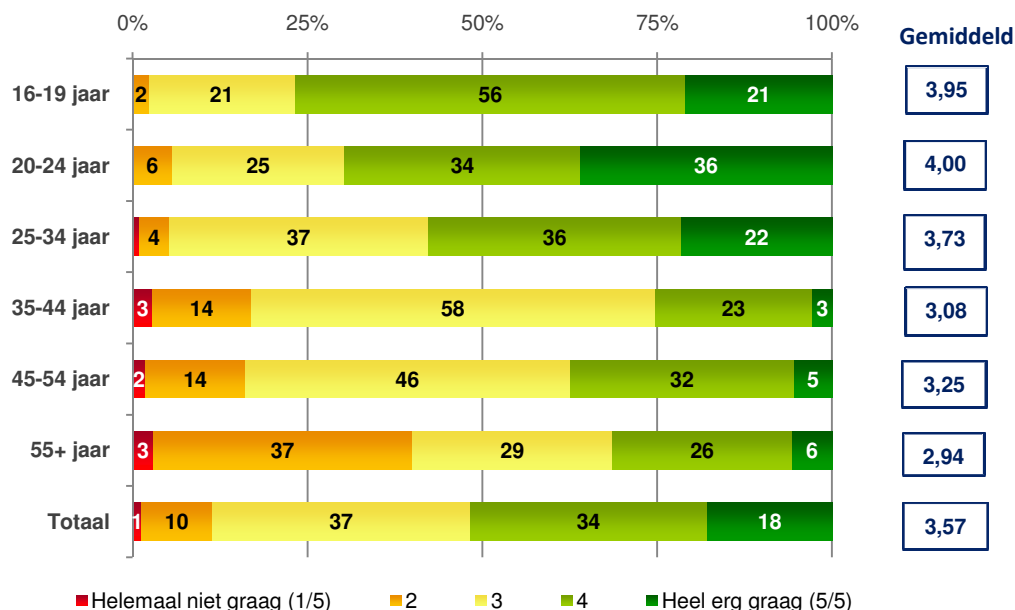
Iets meer dan de helft van de respondenten luistert graag naar muziek met hoog volume (52%) tegenover 11% die dat niet graag doet. Wij noteren hier een gemiddelde score van 3,6 op 5.

Uit de verdeling naar leeftijd – procentueel en gemiddelde - blijkt dat hoe jonger men is, hoe liever men naar 'luide' muziek luistert.

De drie jongste leeftijdsgroepen luisteren significant liever naar muziek met hoog volume dan de drie oudste leeftijdscategorieën.

Resultaten face-to-face bevraging

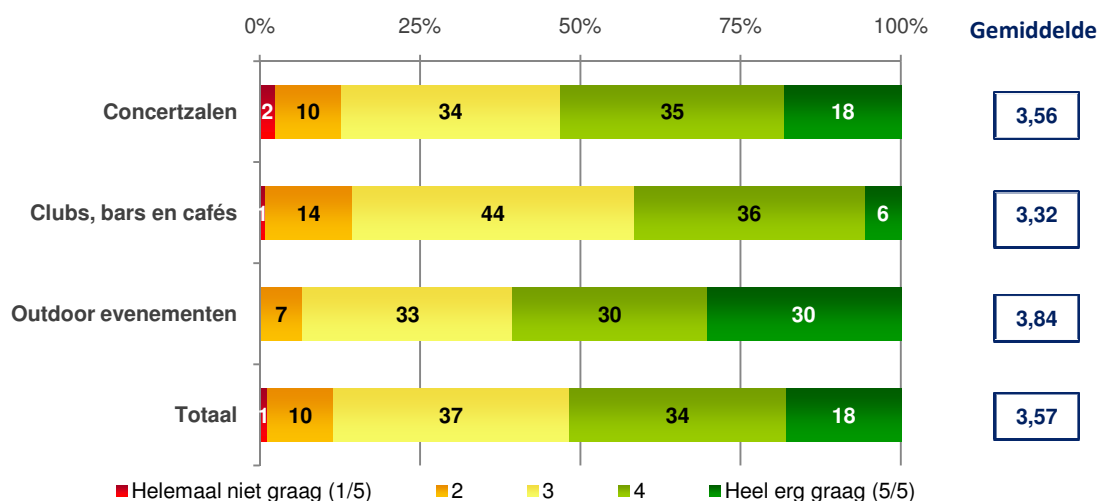
Figuur 6: Mate waarin men graag naar muziek met hoog volume luistert - naar leeftijd

Basis: alle respondenten (N=410, 'Geen antwoord': N=4)

De bezoekers van een outdoor evenement laten hier de hoogste gemiddelde score noteren (3,8 op 5); 60% van deze groep luistert dan ook graag naar muziek met hoog volume. Voor de bezoekers van cafés is dit minder het geval: de gemiddelde score bedraagt 3,2 op 5 en 42% luistert graag naar 'luide' muziek.

Figuur 7: Mate waarin men graag naar muziek met hoog volume luistert - naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=410, 'Geen antwoord': N=4)

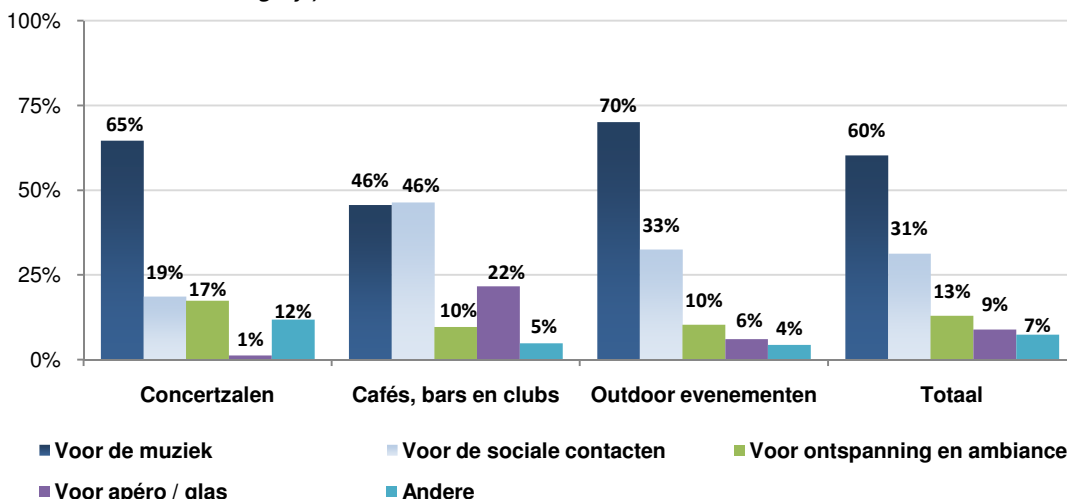
Naar muziekgenre zien we dat significant meer bezoekers van een wereldmuziek & variété-evenement graag naar muziek met hoog volume luisteren in vergelijking met de bezoekers van een pop/rock-concert, electro-evenement en café: resp. 62% tegenover 50%, 51% en 45%.

3.2.6 VRAAG 8: OM WELKE REDEN(EN) KOMT U NAAR DEZE PLEK (N.V.D.R. PLAATS VAN DE ENQUÊTERING)?

Op de vraag om welke reden(en) men naar de plaats van het resp. evenement / locatie komt, antwoorden 6 op de 10 respondenten dat men voor de muziek komt. 31% komt voor de sociale contacten, 13% voor de ontspanning en de ambiance en 9% voor een glas te drinken en/of te aperitieven.

De ondervraagde indoor concertgangers alsook de bezoekers van outdoor evenementen komen in vergelijking met de geïnterviewde cafébezoekers, significant meer puur voor de muziek naar deze locaties (resp. 65% en 70% tegenover 46%). De respondenten die ondervraagd zijn tijdens hun cafébezoek, komen dan weer significant meer (en logischerwijze) naar deze plek voor de sociale contacten (46%) en voor de apéro (22%) in vergelijking met zij die een optreden bijwoonden in een zaal (resp. 19% en 1%).

Figuur 8: Redenen dat men naar bepaald evenement / gelegenheid komt – naar type locatie (meerdere antwoorden mogelijk)

Basis: alle respondenten (N=403, 'Geen antwoord': N=11)

Naar muziekgenre beschouwd: respondenten die een wereldmuziek & variété-evenement hebben bezocht, vermelden significant meer dan zij die een pop/rock-concert of een electro-concert bijwoonden dat zij naar de betreffende locatie kwamen voor de muziek: resp. 73% tegenover 68% en 61%. De ondervraagde cafébezoekers stelden dan weer significant meer dan de pop/rock- en electro-concertgangers dat zij daar aanwezig waren voor de sociale contacten: resp. 47% tegenover 22% en 28%. Logischerwijze was dit ook het geval betreffende de apéro-reden: resp. 24% tegenover 1% en 8%.

Resultaten face-to-face bevraging

Tabel 12: Redenen dat men naar bepaald evenement / gelegenheid komt - naar muziekgenre (meerdere antwoorden mogelijk)

	Pop / Rock		Electro		Wereldmuziek en variété		Cafés		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Voor de muziek	79	68,1%	60	60,6%	64	72,7%	40	40,0%	243	60,3%
Voor sociale contacten	25	21,6%	28	28,3%	26	29,5%	47	47,0%	126	31,3%
Voor ontspanning / ambiance	18	15,5%	18	18,2%	8	9,1%	8	8,0%	52	12,9%
Voor apéro / glas drinken	1	0,9%	8	8,1%	3	3,4%	24	24,0%	36	8,9%
Cinema	0	0,0%	4	4,0%	0	0,0%	0	0,0%	4	1,0%
Andere	16	13,8%	7	7,1%	2	2,3%	5	5,0%	30	7,4%
Totaal	116	100,0%	99	100,0%	88	100,0%	100	100,0%	403	100,0%

Basis: alle respondenten (N=403, 'Geen antwoord': N=11)

7% van de respondenten geeft nog een 'ander' antwoord op. Hierbij vindt u een overzicht van de 'andere antwoorden' niet gecodeerd (n=30):

1. Assister les enfants au concert (cfr. Concert Vorst Nationaal : United Kids) (n=7)
2. (Lieu de) travail (n=7)
3. Par hasard (n=4)
4. Assister au concert (n=3)
5. Pour les expos (n=2)
6. Une de mes salles favorites
7. Evènement organisé par le gouvernement
8. Parce que j'aime Bxl
9. Parce que je m'appelle Iris et c'est une chouette occasion de voir Bxl
10. Pour la distribution
11. Toegangskaat gratis gekregen
12. Un evènement de l'organisme Flamande

3.2.7 VRAAG 9: HOEVEEL EVENEMENTEN / GELEGENHEDEN HEEFT U DE AFGELOPEN 3 MAANDEN BEZOCHT WAAR VERSTERKTE MUZIEK WERD GESPEELD?

39% van alle geïnterviewden heeft de afgelopen drie maanden minder dan 5 evenementen / gelegenheden bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld. 33% bezocht tussen de 5 en de 10 evenementen / gelegenheden en 18% tussen de 10 en de 15. Voor 10% ten slotte was dit meer dan 15 evenementen / gelegenheden.

Uit de verdeling naar leeftijd blijkt dat de afgelopen 3 maanden de drie oudste leeftijdsgroepen in vergelijking met de jongere leeftijdscategorieën proportioneel beduidend minder evenementen / gelegenheden hebben bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld.

Tabel 13: Aantal evenementen / gelegenheden bezocht de afgelopen 3 maanden waar versterkte muziek werd gespeeld - naar leeftijd

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Minder dan 5	13	30,2	15	16,9	35	29,7	40	56,3	35	62,5	24	68,6	162	39,3%
Tussen 5 en 10	14	32,6	38	42,7	49	41,5	23	32,4	11	19,6	0	0,0	135	32,8%
Tussen 10 en 15	11	25,6	25	28,1	24	20,3	6	8,5	3	5,4	4	11,4	73	17,7%
Meer dan 15	5	11,6	11	12,4	10	8,5	2	2,8	7	12,5	7	20,0	42	10,2%
Totaal	43	100,0	89	100,0	118	100,0	71	100,0	56	100,0	35	100,0	412	100,0%

Basis: alle respondenten (N=412, 'Geen antwoord': N=2)

3.3 Impact op de gezondheid

3.3.1 VRAAG 10 T/M 12: HEEFT U BIJ DEZE EVENEMENTEN MINSTENS ÉÉN MAAL LAST / HINDER GEHAD VAN HET GELUIDSNIVEAU VAN DE MUZIEK? ZO JA, IN WAT VOOR SOORT VAN GELEGENHEID WAS DAT DAN? EN WAARUIT BESTOND DIE HINDER / LAST?

Iets meer dan een kwart van de respondenten (28%) heeft bij de bezochte evenementen / gelegenheden wel al eens last / hinder gehad van het geluidsniveau van de muziek. Naar leeftijd hebben de jongeren proportioneel minder hiervan al eens last gehad dan de ouderen: resp. 23% bij de 16-24-jarigen tegenover 31% bij de 45+-ers.

Tabel 14: Last / hinder ondervonden van geluidsniveau muziek bij een evenement? – naar leeftijd

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	9	20,9	22	24,7	33	28,0	23	31,5	19	33,9	10	28,6	116	28,0
Neen	34	79,1	67	75,3	85	72,0	50	68,5	37	66,1	25	71,4	298	72,0
Totaal	43	100,0	89	100,0	118	100,0	73	100,0	56	100,0	35	100,0	414	100,0

Basis: alle respondenten (N=414)

De locaties / gelegenheden waar men dan deze hinder heeft ervaren, was in de eerste plaats de kroeg/café (41%), gevolgd door en/of concertzaal en andere zaal (36%) en/of discotheek (31%).

Voor de 16-24-jarigen wordt de discotheek het vaakst vermeld en voor de oudste leeftijdsgroepen zijn dat de concertzalen alsook de kroeg en café.

Het geluidsniveau van de muziek maakte in de eerste plaats het communiceren moeilijk (79%) en voor 43% bestond de last en/of uit fysieke hinder. Hier wordt omzeggens geen verschil naar leeftijd vastgesteld.

Overzicht van de 'andere antwoorden' niet gecodeerd (n=10):

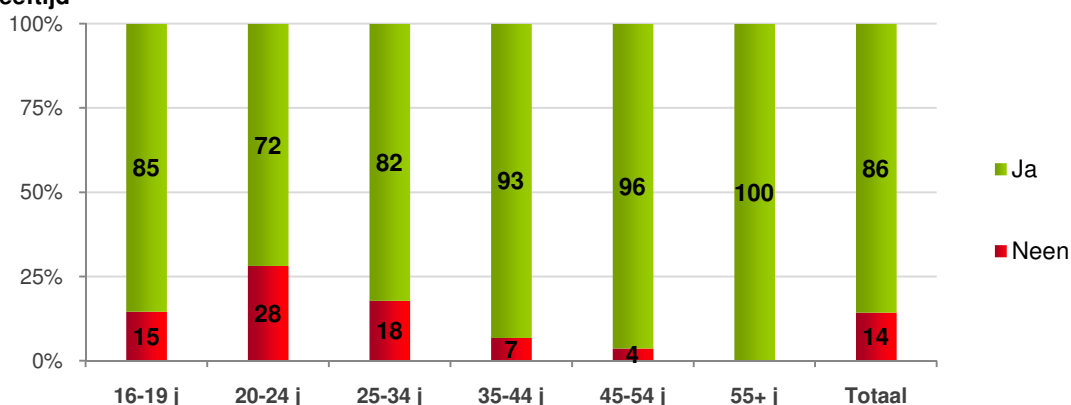
1. Carnaval
2. Festivals (N=4)
3. Film
4. Mariage
5. Rassemblement de la gay pride
6. Soirées dansant
7. Straatmuziekanten

3.3.2 VRAAG 13: DENKT U DAT BLOOTSTELLING AAN MUZIEK AAN HOGE VOLUMES VAN VERSTERKTE MUZIEK, GEVOLGEN KUNNEN HEBBEN OP UW GEZONDHEID?

86% van de ondervraagden denkt dat blootstelling aan muziek aan hoge volumes van versterkte muziek gevolgen kunnen hebben op hun gezondheid.

Quasi alle ondervraagden vanaf 35 jaar denken dat té luide muziek gevolgen heeft op de gezondheid. De jongste leeftijdsgroep laat hier ook een hoog aandeel noteren (85%).

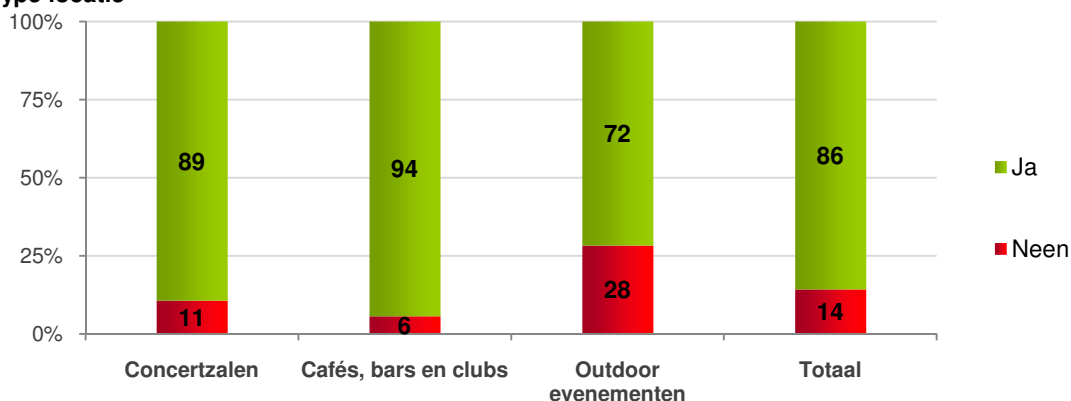
Figuur 9: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar leeftijd

Basis: alle respondenten (N=412, 'Geen antwoord': N=2)

Uit de verdeling naar type van locatie, zien we dat de bezoekers van cafés, bars en clubs hier het hoogste aandeel laten noteren (94%), gevolgd door de respondenten die een optreden bijwoonden in een concertzaal (89%). De bezoekers van outdoor evenementen zijn niet in dezelfde mate hiervan overtuigd: 72% denkt dat luide versterkte muziek een negatief effect heeft op de gezondheid en 28% niet.

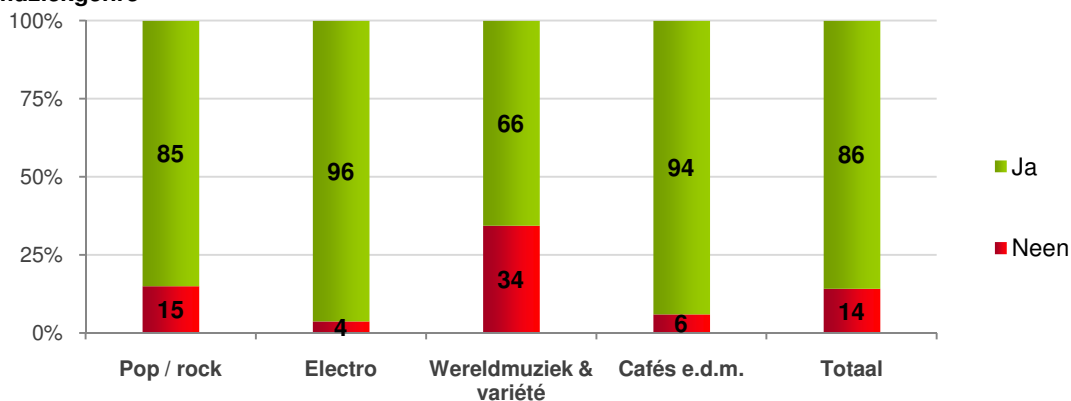
Figuur 10: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=412, 'Geen antwoord': N=2)

Naar muziekgenre beschouwd: de respondenten die ondervraagd werden tijdens een electro-concert, een pop/rock-concert of tijdens hun cafébezoek denken significant proportioneel meer dan de geïnterviewden bij een wereldmuziek en variété-evenement dat blootstelling aan té luide muziek gevolgen kunnen hebben op hun gezondheid: resp. 96%, 85% en 93% tegenover 66%. Omgekeerd is het verband ook significant (geen gevolgen - wereldmuziek en variété (34%) tegenover pop/rock, electro en café (resp. 15%, 4% en 6%)).

Figuur 11: Denkt u dat versterkte muziek aan hoge volumes de gezondheid kan schaden? – naar muziekgenre

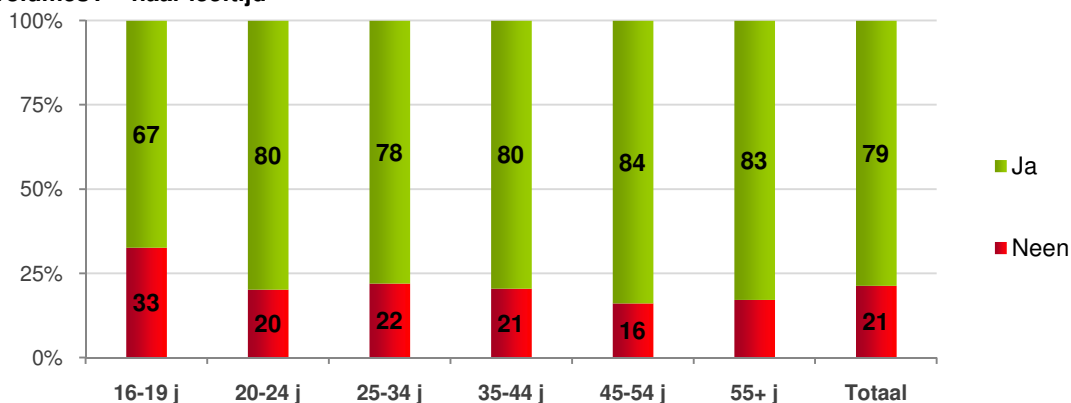
Basis: alle respondenten (N=412, 'Geen antwoord': N=2)

3.3.3 VRAAG 14: BENT U GEÏNFORMEERD OVER DEZE EFFECTEN OP UW GEZONDHEID?

Bijna 8 op de 10 respondenten (79%) stellen geïnformeerd te zijn over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes op hun gezondheid.

Hoe ouder men is, hoe meer dit het geval is: 67% voor de 16-19-jarigen t.o.v. 83% voor de 55+-ers.

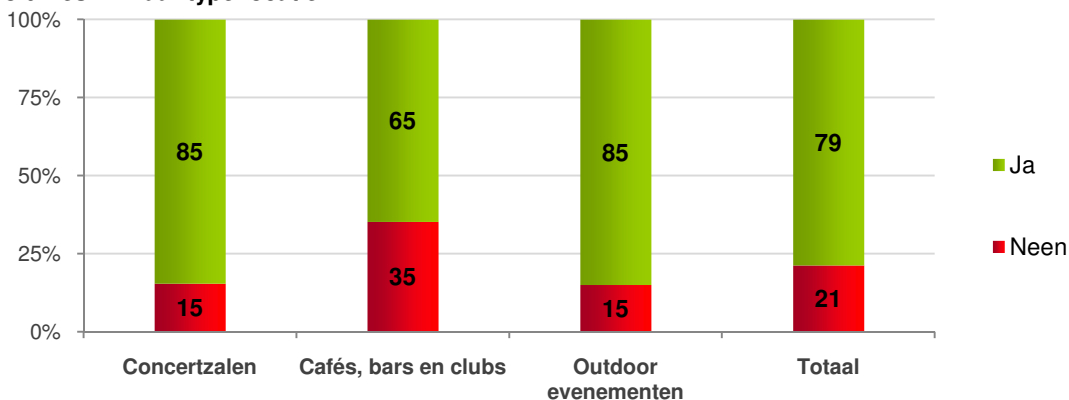
Figuur 12: Bent u geïnformeerd over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes? – naar leeftijd

Basis: alle respondenten (N=414)

De indoor concertzaalgangers en de outdoor evenementenbezoekers zijn significant duidelijk meer geïnformeerd geweest over deze effecten dan de ondervraagde cafébezoekers: resp. 85% en 85% tegenover 65%.

Figuur 13: Bent u geïnformeerd over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes? – naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

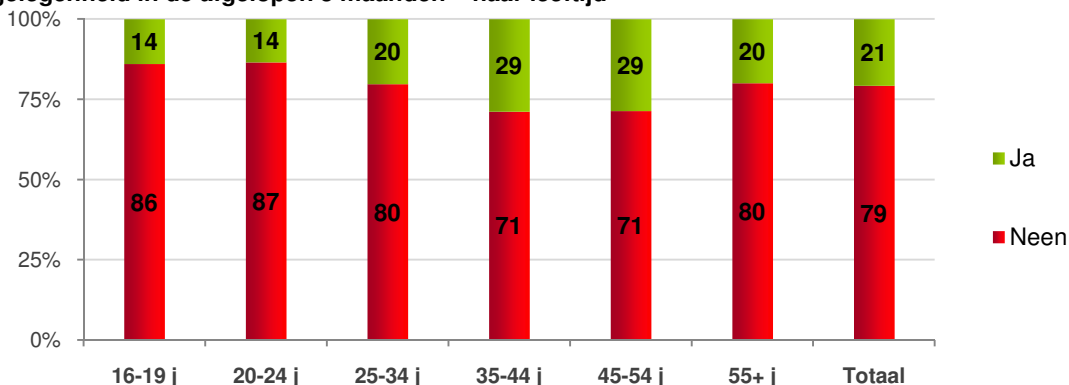
Naar muziekgenre blijkt dat resp. 87% en 84% van de bezoekers van een pop / rock-concert en een wereldmuziek & variété-evenement aangeven geïnformeerd te zijn geweest over de effecten van té luide muziek op hun gezondheid. Dit is significant meer dan de ondervraagde cafébezoekers (68%).

3.3.4 VRAAG 15: HEEFT U DE AFGELOPEN 3 MAANDEN UW EIGEN (PERSOONLIJKE) GEHOORBESCHERMING GEBRUIKT (OORDOPJES, HOOFDTELEFOON, ENZ.) TIJDENS EVENEMENTEN OF GELEGENHEDEN DIE U HEEFT BEZOCHT?

1 op de 5 ondervraagde respondenten heeft de afgelopen 3 maanden eigen (persoonlijke) gehoorbescherming gebruikt tijdens een bezocht(e) evenement of gelegenheid.

Hoe jonger men is, hoe minder men dit doet: 14% noteren we bij de jongste leeftijdsgroepen tegenover 29% bij de 35-44-jarigen en 45-54-jarigen.

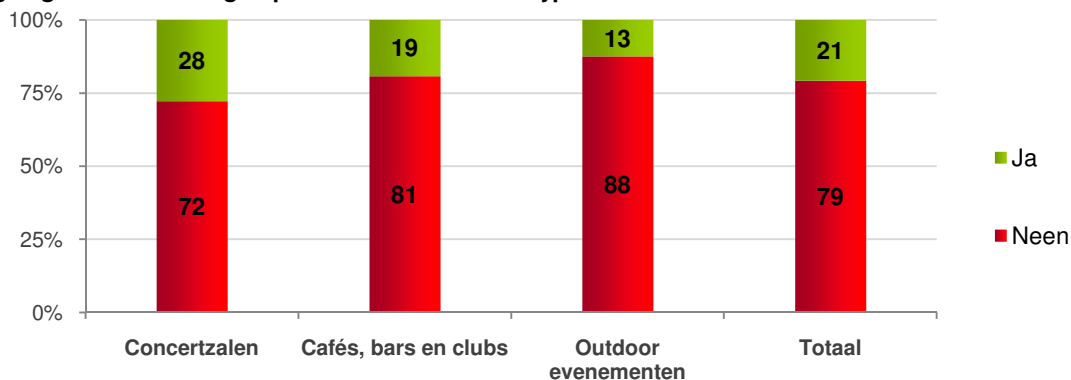
Figuur 14: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar leeftijd

Basis: alle respondenten (N=414)

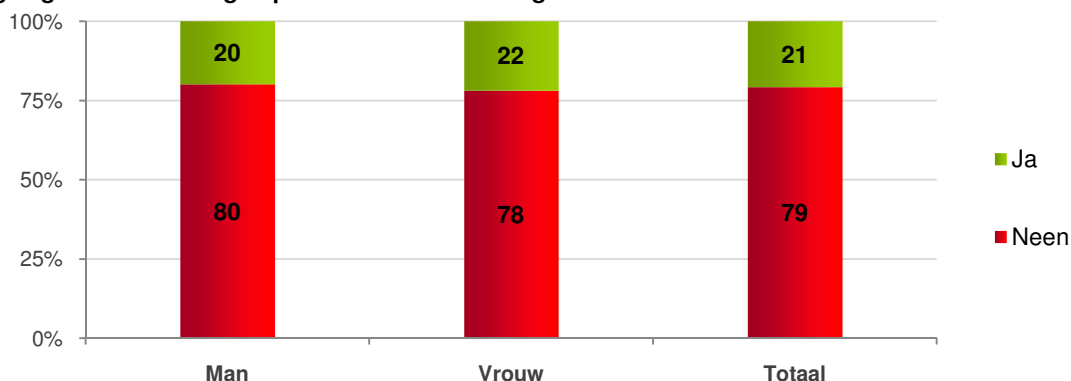
De bezoekers van een optreden in een concertzaal hebben significant meer hun eigen gehoorbescherming gebruikt dan de geïnterviewden van een outdoor evenement: resp. 28% tegenover 13%.

Figuur 15: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

Figuur 16: Al dan niet gebruik gemaakt van eigen gehoorbescherming tijdens een evenement of gelegenheid in de afgelopen 3 maanden – naar geslacht

Basis: alle respondenten (N=414)

3.3.5 VRAAG 16: ALGEMEEN GEZIEN, WAAR EN HOE VAAK GEBRUIKT U UW EIGEN (PERSOONLIJKE) GEHOORBESCHERMING?

Aan de respondenten die de afgelopen drie maanden eigen persoonlijke gehoorbescherming hebben gebruikt, werd de vraag gesteld waar en hoe vaak zij dit hebben gedaan.

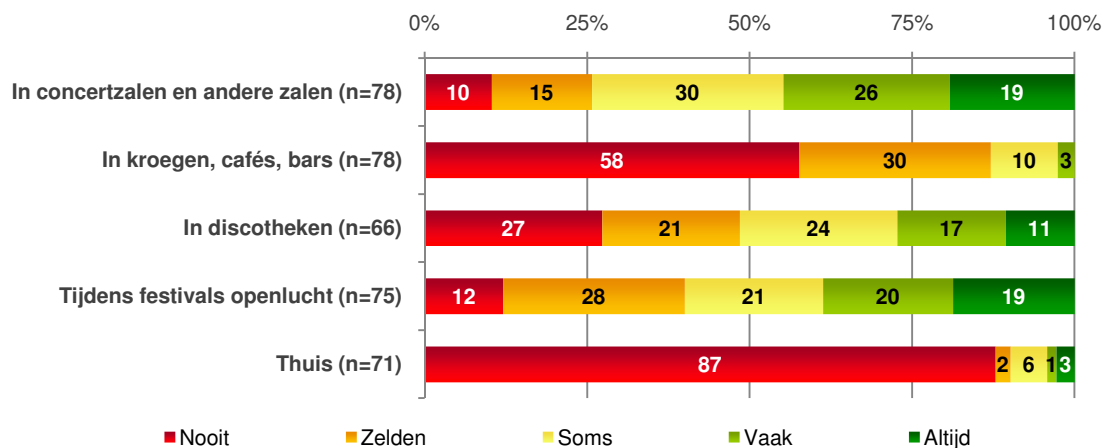
De locaties waar zelden tot nooit gehoorbescherming wordt gebruikt, zijn thuis (89%) en kroegen / bars / cafés (88%).

Concertzalen en andere zalen zijn plaatsen waar men het meeste eigen bescherming tegen luide muziek heeft gedragen (45%), gevolgd door de openlucht evenementen (39%).

In discotheken wordt er meer geen gehoorbescherming gedragen dan wel (resp. 48% tegenover 28%).

Resultaten face-to-face bevraging

Figuur 17: Frequentie van gebruik van eigen (persoonlijke) gehoorbescherming op diverse locaties

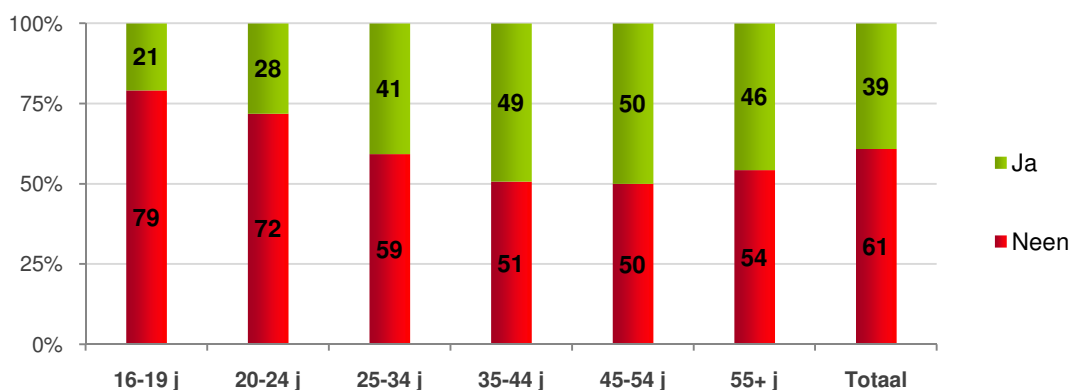
Basis: alle respondenten die persoonlijke gehoorbescherming gebruikt hebben de afgelopen 3 maanden

3.3.6 VRAAG 17: HEEFT U WEL EENS LAST GEHAD OF HEEFT U WEL EENS GEHOORPROBLEMEN ERVAREN ALS GEVOLG VAN HET LUISTEREN NAAR VERSTERKTE MUZIEK TIJDENS EVENEMENTEN OF IN ANDERE GELEGENHEDEN?

4 op de 10 respondenten hebben wel eens last gehad of wel eens gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden.

Hoe ouder men is, hoe meer last men al eens heeft gehad van té luide muziek. We noteren een significant verschil tussen het antwoord van de 35-44-jarigen en 45-54-jarigen met dit van de 16-19-jarigen.

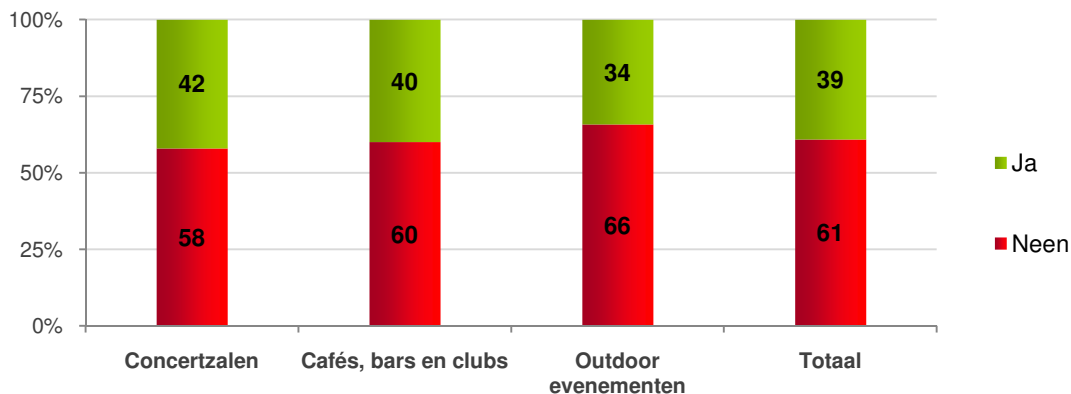
Figuur 18: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? – naar leeftijd

Basis: alle respondenten (N=414)

Naar type van locatie zien we dat de ondervraagde bezoekers van outdoor evenementen het minste last hebben ervaren (34%); de concertgangers het meeste (42%).

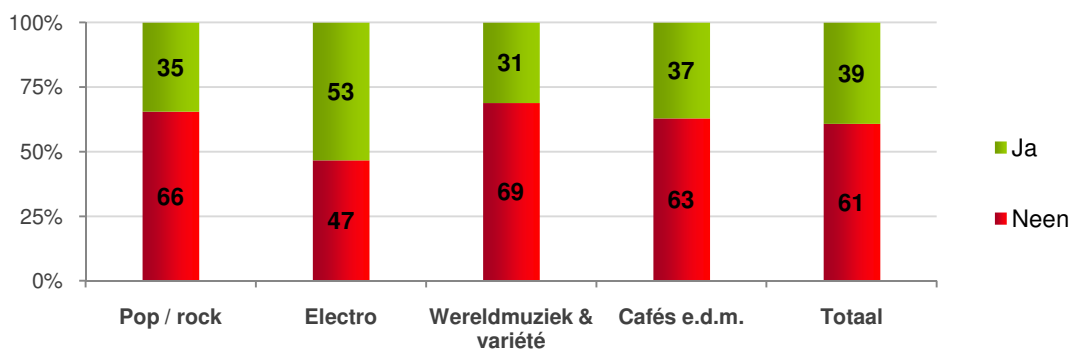
Figuur 19: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? - naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

Naar muziekgenre beschouwd: de ondervraagde bezoekers van een electro-optreden hebben significant meer al eens last of gehoorproblemen gehad als gevolg van té luide muziek dan de bezoekers van een pop/rock-concert en zij die een outdoor evenement met wereldmuziek en variété bijwoonden: resp. 53% tegenover 34% en 31%. Omgekeerd (neen, geen last) is het verschil eveneens significant.

Figuur 20: Heeft u wel eens last gehad / gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden? - naar muziekgenre

Basis: alle respondenten (N=414)

3.3.7 VRAAG 18: WELKE ZIJN DE KLACHTEN DIE U DAN HEEFT ERVAREN?

Indien men al eens hinder heeft ondervonden als gevolg van het luisteren naar 'luide' muziek, dan is de meest voorkomende klacht gehoorproblemen (84%). Op een verre tweede plaats noteren we hoofdpijn (26%), gevolgd door moeilijkheden met communicatie (19%).

De concertgangers hebben significant meer last van gehoorproblemen dan de cafébezoekers (resp. 94% tegenover 70%). Deze laatste groep alsook de geïnterviewden tijdens een outdoor evenement hebben als gevolg van té luide muziek dan weer significant meer moeilijkheden om te communiceren in vergelijking met zij die een optreden bijwoonden in een concertzaal (resp. 38% en 20% tegenover 4%).

Tabel 15: Klachten die men ervaren heeft ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek - naar type locatie (meerdere antwoorden mogelijk)

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Gehoorproblemen	64	94,1%	35	70,0%	29	82,9%	128	83,7%
Hoofdpijn	14	20,6%	16	32,0%	9	25,7%	39	25,5%
Moeilijkheden met communicatie	3	4,4%	19	38,0%	7	20,0%	29	19,0%
Concentratieproblemen	0	0,0%	6	12,0%	1	2,9%	7	4,6%
Verminderde algemene gemoedstoestand	2	2,9%	2	4,0%	0	0,0%	4	2,6%
Slaapstoornissen	1	1,5%	2	4,0%	1	2,9%	4	2,6%
Hoge bloeddruk en stress	1	1,5%	0	0,0%	0	0,0%	1	0,7%
Andere	0	0,0%	1	2,0%	0	0,0%	1	0,7%
Totaal	68		50		35		153	

Basis: alle respondenten die al eens klachten hadden ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek op evenementen of een andere gelegenheid. (N=153, 'Geen antwoord': N=9)

Naar leeftijd is er geen verschil betreffende de ervaren klachten.

Tabel 16: Klachten die men ervaren heeft ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek - naar leeftijd (meerdere antwoorden mogelijk)

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Gehoorproblemen	8	88,9%	19	82,6%	39	86,7%	28	80,0%	22	81,5%	12	85,7%	128	83,7%
Hoofdpijn	4	44,4%	5	21,7%	14	31,1%	10	28,6%	4	14,8%	2	14,3%	39	25,5%
Moeilijkheden met communicatie	1	11,1%	3	13,0%	5	11,1%	12	34,3%	5	18,5%	3	21,4%	29	19,0%
Concentratieproblemen	1	11,1%	1	4,3%	2	4,4%	1	2,9%	1	3,7%	1	7,1%	7	4,6%
Verminderde algemene gemoedstoestand	0	0,0%	2	8,7%	0	0,0%	1	2,9%	0	0,0%	1	7,1%	4	2,6%
Slaapstoornissen	0	0,0%	0	0,0%	2	4,4%	0	0,0%	1	3,7%	1	7,1%	4	2,6%
Hoge bloeddruk en stress	0	0,0%	1	4,3%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	,7%
Andere	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	1	,7%
Totaal	9	100,0%	23	100,0%	45	100,0%	35	100,0%	27	100,0%	14	100,0%	153	100,0%

Basis: alle respondenten die al eens klachten hadden ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek op evenementen of andere gelegenheden (N=153, 'Geen antwoord': N=9)

Het meest vernoemde **gehoorprobleem** waarvan men wel eens last heeft gehad tijdens een evenement, is 'tintelingen' (49%). Oorsuizen wordt door 33% van de resp. respondenten vermeld en fluiten door 24%.

Tabel 17: Gehoorklachten ten gevolge van hoge geluidsniveaus van versterkte muziek - naar type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tintelingen	25	43,1%	21	65,6%	11	40,7%	57	48,7%
Oorsuizen	21	36,2%	6	18,8%	11	40,7%	38	32,5%
Fluiten	14	24,1%	6	18,8%	8	29,6%	28	23,9%
Gehoorverlies	5	8,6%	3	9,4%	3	11,1%	11	9,4%
Totaal	58		32		27		117	

Basis: alle respondenten die al eens gehoorproblemen hadden ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek op locatie en of een andere gelegenheid. (N=117, 'Geen antwoord': N=11)

Tintelingen lijken meer vermeld te worden door de 'oudere' leeftijdsgroepen; fluiten en oorsuizen eerder door de 'jongeren'.

Tabel 18: Gehoorklachten ten gevolge van hoge geluidsniveaus van versterkte muziek - naar leeftijd

	16-19 jaar		20-24 jaar		25-34 jaar		35-44 jaar		45-54 jaar		55+ jaar		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Oorsuizen	3	37,5%	6	40,0%	13	39,4%	5	17,9%	7	31,8%	4	36,4%	38	32,5%
Tintelingen	1	12,5%	6	40,0%	18	54,5%	15	53,6%	11	50,0%	6	54,5%	57	48,7%
Fluiten	3	37,5%	6	40,0%	7	21,2%	6	21,4%	5	22,7%	1	9,1%	28	23,9%
Gehoorverlies	1	12,5%	1	6,7%	4	12,1%	2	7,1%	2	9,1%	1	9,1%	11	9,4%
Totaal	8	100,0%	15	100,0%	33	100,0%	28	100,0%	22	100,0%	11	100,0%	117	100,0%

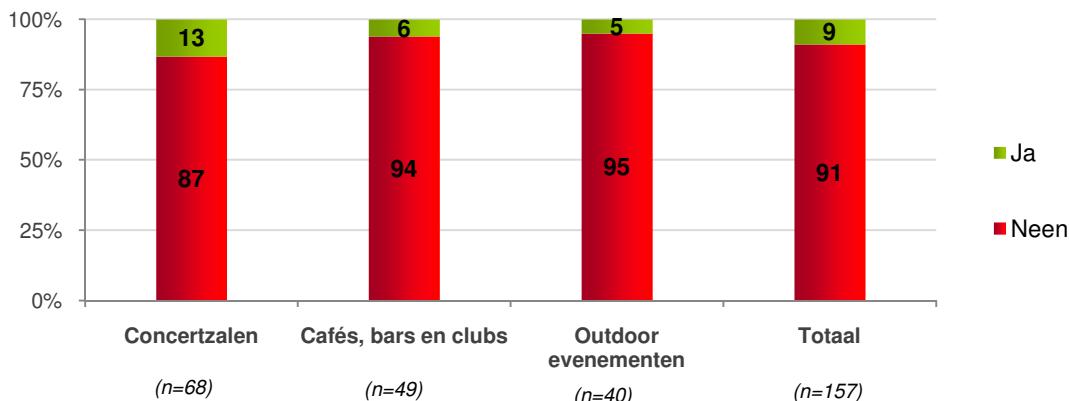
Basis: alle respondenten die al eens gehoorproblemen hadden ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek op locatie en of een andere gelegenheid. (N=117, 'Geen antwoord': N=11)

3.3.8 VRAAG 19: HEEFT U REEDS EEN DOKTER GERAADPLEEGD NAAR AANLEIDING VAN DEZE KLACHTEN / GEHOORPROBLEMEN?

Van alle respondenten die wel eens gehoorproblemen of last hebben gehad als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens een evenement, heeft 9% (N=14) een dokter dienen te raadplegen naar aanleiding van deze problemen of klachten.

Van deze 14 respondenten zijn 8 ondervraagden ouder dan 45 jaar, 4 zijn jonger dan 34 jaar en 2 zijn tussen de 35 en 44 jaar oud.

Figuur 21: Heeft u reeds een dokter geraadpleegd naar aanleiding van klachten of gehoorproblemen als gevolg van hoge geluidsniveaus aan versterkte muziek? - naar type locatie

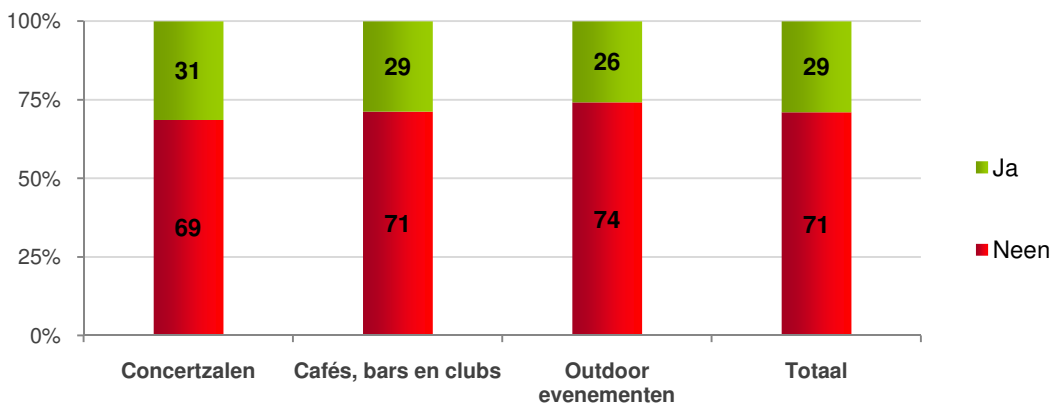
Basis: alle respondenten die al eens last of gehoorproblemen hadden ten gevolge van het luisteren naar versterkte muziek op evenementen of een andere gelegenheid. (N=157, 'Geen antwoord': N=5)

3.3.9 VRAAG 20: HEEFT U REEDS VOORTIJDIG EEN EVENEMENT OF GELEGENHEID VERLATEN, OMDAT DE MUZIEK TE LUID STOND?

Aan alle bezoekers van een muziekevenement werd vervolgens de vraag gesteld of zij reeds voortijdig een evenement of gelegenheid hebben verlaten omdat de muziek té luid stond.

29% antwoordt hierop positief. Het hoogste aandeel noteren we bij de indoor concertgangers (31%) en het laagste bij de outdoor evenementenbezoekers (26%).

Figuur 22: Heeft u reeds voortijdig een evenement of een gelegenheid verlaten als gevolg van té luide muziek? - naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

Hoe ouder men is, hoe meer men reeds voortijdig een evenement of gelegenheid heeft verlaten omwille van té luide muziek: de 55+-ers en de 35-44-jarigen hebben dit significant meer gedaan dan de 16-19-jarigen en 20-24-jarigen (resp. 51% en 43% tegenover 9% en 15%).

3.3.10 VRAAG 21: WAT VOOR SOORT EVENEMENT / GELEGENHEID WAS DIT?

De gelegenheid die men voortijdig heeft verlaten omdat de muziek té luid stond, was op de eerste plaats een kroeg / café (46%), gevolgd door een concertzaal, discotheek alsook een outdoor evenement (telkens 24%).

Naar leeftijd worden geen verschillen vastgesteld.

Tabel 19: Soort evenement / gelegenheid waar men vroeger is vertrokken omwille van té luide muziek – naar type locatie (meerdere antwoorden mogelijk)

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Een kroeg / café / bar	17	32,7%	22	61,1%	16	51,6%	55	46,2%
Een concertzaal of andere zaal	16	30,8%	4	11,1%	9	29,0%	29	24,4%
Een discotheek	15	28,8%	9	25,0%	5	16,1%	29	24,4%
Een openlucht evenement - festival	17	32,7%	7	19,4%	4	12,9%	28	23,5%
Andere	4	7,7%	2	5,6%	0	0,0%	6	5,0%
Totaal	52		36		31		119	

Basis: respondenten die een evenement vroeger hebben verlaten omwille van te luide muziek (N=119, 'Geen antwoord': N=1)

Overzicht 'andere antwoorden' niet gecodeerd: N=6

1. Carnaval
2. De buurt
3. Fête dansant
4. Soirée entre amis
5. Tambour du Bronx
6. Un cinéma

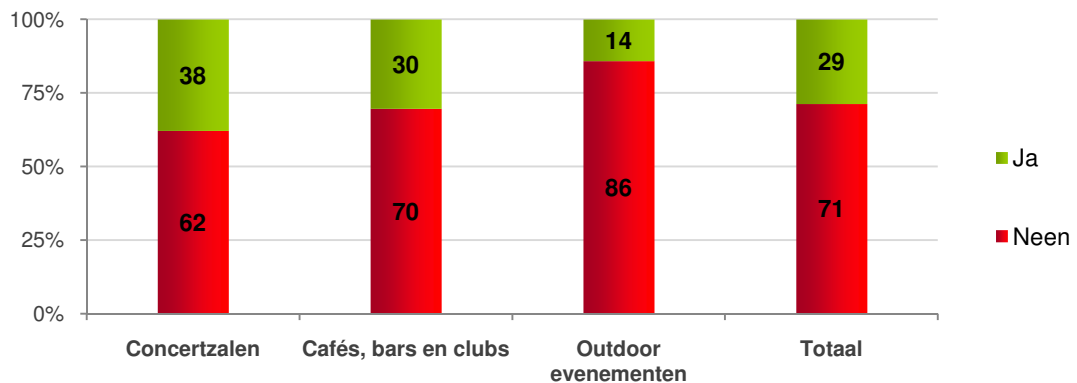
3.3.11 VRAAG 22 T/M 24: IN HET ALGEMEEN, HEEFT U REEDS MET KINDEREN JONGER DAN 12 JAAR EVENEMENTEN BIJGEWOOND / IN GELEGENHEDEN GEWEEST MET VERSTERKTE MUZIEK?

Bijna 3 op de 10 respondenten (29%) zijn reeds met kinderen jonger dan 12 jaar (hun eigen kinderen of kinderen van iemand anders) naar een evenement / in een gelegenheid geweest waar versterkte muziek werd gespeeld.

Naar leeftijd, noteren we het hoogste aandeel bij de 35-44-jarigen (49%), gevolgd door het aandeel bij de 45-54-jarigen (36%).

De ondervraagden in een concertzaal en bij een café of bar hebben significant reeds meer met kinderen jonger dan 12 jaar een muziekevenement bijgewoond dan de outdoor evenementenbezoekers (resp. 38% en 30% tegenover 14%).

Figuur 23: Reeds met kinderen jonger dan 12 jaar naar een evenement met versterkte muziek geweest? – naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=414)

Op de vraag of er toen maatregelen werden getroffen om hun gehoor te beschermen, antwoordt 56% negatief. Hoe jonger de respondent, hoe minder maatregelen die men treft (voor de resp. kinderen).

Indien er toch maatregelen werden genomen (N=52), dan ging het om oordopjes (N=38) en een hoofdtelefoon (N=17).

3.4 Overheidsacties

3.4.1 VRAAG 25: WELKE OVERHEIDSACTIES ZOU U GRAAG UITGEVOERD ZIEN WORDEN BETREFFENDE BESCHERMING TEGEN DE BUITENSPORIGE GELUIDSNIVEAUS VAN VERSTERKTE MUZIEK IN BRUSSELSE GELEGENHEDEN EN EVENEMENTEN?

6 op de 10 respondenten hebben één of meerdere (relevante) antwoorden op deze ‘open’ vraag gegeven.

De vernoemde acties werden in 8 grote antwoordcategorieën gecodeerd.

De twee meest vernoemde acties die de ondervraagden graag zouden uitgevoerd zien worden door de overheid, zijn: (gratis) oorbescherming geven tijdens muziekevenementen (39%) en het maximumvolume reglementeren én controleren (33%). Ook nog 17% van de ondervraagden wenst betere informatie en sensibilisering.

Tabel 20: Overheidsacties die dienen uitgevoerd te worden om buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen tegen te gaan - naar type locatie

	Concertzalen		Cafés, bars en clubs		Outdoor evenementen		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%
(Gratis) oorbescherming op evenementen met versterkte muziek	40	37,4%	37	44,0%	20	34,5%	97	39,0%
Maximumvolume reglementeren en controleren	34	31,8%	25	29,8%	23	39,7%	82	32,9%
Mensen beter informeren - sensibiliseren	19	17,8%	15	17,9%	7	12,1%	41	16,5%
Verantwoordelijkheid bij de organisator / uitbater laten	15	14,0%	4	4,8%	3	5,2%	22	8,8%
Tijdslimiet op het afspelen van versterkte muziek zetten	3	2,8%	3	3,6%	3	5,2%	9	3,6%
Investeren in betere geluidsapparatuur en –isolatie op evenementen/ gelegenheden	3	2,8%	1	1,2%	2	3,4%	6	2,4%
Algemene geluidsoverlast beperken en strenger aanpakken	2	1,9%	2	2,4%	1	1,7%	5	2,0%
Sneller ingrijpen door politie bij geluidsoverlast door versterkte muziek	1	0,9%	3	3,6%	0	0,0%	4	1,6%
Totaal	107		84		58		249	

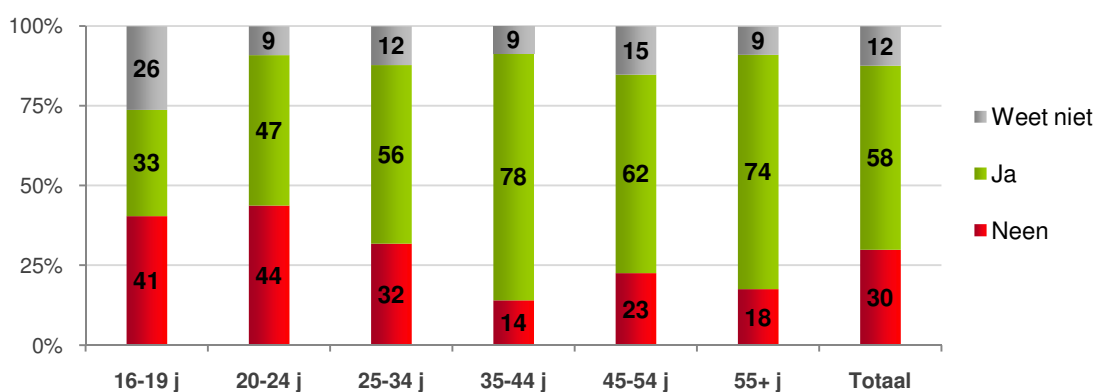
De vernoemde top 3 noteren we bij de leeftijdsgroepen tussen 25 en 54 jaar alsook de jongste groep van 16 tot 19 jaar. De 20-24-jarigen en de 55+-ers geven het vaakst een actie op die verband houdt met het reglementeren en controles uitvoeren op de maximumvolume, gevolgd door het gratis uitdelen van oorbescherming en het beter informeren van mensen over de gevolgen van gehoorschade.

3.4.2 VRAAG 26: MOET HET GELUIDSNIVEAU IN DE GELEGENHEDEN WAAR VERSTERKTE MUZIEK WORDT GESPEELD, GEREGLLEMENTEERD WORDEN?

58% van de ondervraagden is de mening toegedaan dat het geluidsniveau in de gelegenheden waar versterkte muziek wordt gespeeld, moet gereglementeerd worden; voor 30% is dit niet nodig en 12% weet het niet.

Naar leeftijd zien we dat de 35-44-jarigen en de 55+-ers significant meer dan de 16-19-jarigen, de 20-24-jarigen en de 25-34-jarigen vinden dat de geluidsniveaus dienen gereglementeerd te worden: resp. 78% en 74% tegenover 33%, 47% en 56%.

Figuur 24: Al dan niet reglementering van de geluidsniveaus waar versterkte muziek wordt gespeeld – naar leeftijd

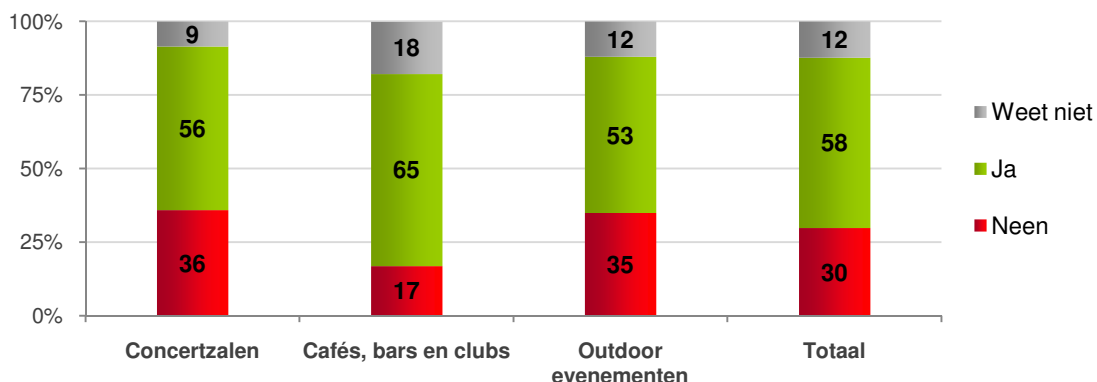

Basis: alle respondenten (N=405, 'Geen antwoord':N=9)

De verdeling naar type van locatie geeft aan dat de concertgangers en de outdoor evenementenbezoekers significant meer dan de cafébezoekers de mening hebben dat er géén reglementering moet komen: resp. 36% en 35% tegenover 17%.

Blijkbaar hebben zij die een café, club of bar bezoeken meer hinder van luide muziek dan zij die naar een concert of outdoor evenement gaan; de cafébezoekers vernoemen daarbij ook significant meer het probleem van het moeilijk communiceren als gevolg van té luide muziek.

Figuur 25: Al dan niet reglementering van de geluidsniveaus waar versterkte muziek wordt gespeeld – naar type locatie

Basis: alle respondenten (N=405, 'Geen antwoord':N=9)

4. BESLUITEN

4.1 Opdracht

Het Brussels Gewest werkt aan een ontwerp van besluit tot vaststelling van nieuwe voorwaarden voor de verspreiding van elektronisch versterkt geluid in publiek toegankelijke inrichtingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In dat kader wenst Leefmilieu Brussel een enquête uit te voeren bij het publiek dat de vele openbare plaatsen waar versterkte muziek wordt verspreid regelmatig bezoekt.

De doelstellingen van de enquête zijn:

- de gewoontes van de muzikliefhebbers op het vlak van het beluisteren van versterkte muziek identificeren (plaatsen, blootstellingsfrequentie, enz.);
- hun beleving bepalen (niveaus, pijn, pijnlijke gevolgen, enz.);
- hun bewustwording inschatten van de gevolgen van versterkte muziek op de gezondheid (oorsuizen, stress, enz.);
- hun meningen ten aanzien van de door de overheid uit te voeren acties leren kennen.

4.2 Methodologie

- De populatie van dit veldwerkonderzoek bestaat uit het publiek dat regelmatig de vele openbare plaatsen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bezoekt waar versterkte muziek wordt verspreid: indoor (concertzalen, cafés, clubs, bars, ...) en outdoor (podia-activiteiten in openlucht - festivals) en dit in de periode waarin de enquêtering diende plaats te vinden (zijnde: eerste week van mei tot en met eerste week van juli).

Twee restricties werden gesteld: (1) de respondenten moesten 16 jaar en ouder zijn en (2) men diende graag naar versterkte muziek te luisteren.

- Onder versterkte muziek wordt verstaan, alle muziek die versterkt wordt op elektronische wijze (bv. luidsprekers, elektrisch instrument, microfoon).
De versterkte muziek refereert uiteraard naar diverse soorten van muziek, gaande van electronic, house, heavy metal, rock & roll, musical, pop, jazz/blues tot hedendaagse muziek.
- Het onderzoeksinstrument dat gehanteerd werd voor de bevraging zijn face-to-face bezoekersenquêtes.
- Voor het geheel van de regelmatige bezoekers - over alle types van inrichtingen / locaties maar ook over alle muziekgenres heen – werd een steekproefomvang vooropgesteld van N=400 gerapporteerde enquêtes.
Er werden quota gesteld naar type van evenement (indoor versus outdoor), naar muziekgenre (i.c. pop, electro) en type van plaats van evenement (concertzaal, club, café, outdoor evenement, ...).
In totaal werden 414 enquêtes gerealiseerd.
- De vragenlijst is opgemaakt in nauwe samenwerking met de BIM. De vragenlijst bevat in een eerste deel algemene vragen over waar, wanneer, hoe vaak en om welke redenen men naar (versterkte) muziek luistert. De daaropvolgende vragen refereren naar de impact van versterkte muziek op de gezondheid; informatie over de gevolgen op de gezondheid en naar acties en reglementering betreffende bescherming tegen versterkte muziek met hoog volume in Brusselse gelegenheden en op evenementen.

Besluiten

4.3 Profiel van de respondenten

- De steekproef bestaat uit 43% vrouwen en 57% mannen.
- 60% van de respondenten is jonger dan 35 jaar; 32% is tussen de 35 en 54 jaar en 8% is ouder dan 55 jaar. De gemiddelde leeftijd van de steekproef is 33 jaar.
- Drie op de vijf respondenten hebben een diploma hoger onderwijs.
- 68% van de geïnterviewden oefent een beroepsactiviteit uit.
- Bijna 7 op de 10 respondenten (69%) wonen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 16% is afkomstig van het Vlaams Gewest (waarvan 10% uit Vlaams-Brabant), 12% is woonachtig in het Waals Gewest (met o.m. telkens 4% in de provincies Luik en Henegouwen en 3% in Waals-Brabant). 3% van de steekproef is afkomstig van het buitenland.

4.4 Resultaten face-to-face bezoekersbevraging

4.4.1 MUZIEKPRAKTIJKEN (ALGEMEENHEDEN)

- 96% van alle respondenten luistert thuis naar muziek. In de top 5 van plaatsen waar men naar muziek luistert, vindt men verder terug: tijdens een avondje uit bij vrienden (69%), in concertzalen en andere zalen (67%), tijdens verplaatsingen (66%) en tijdens een bezoek aan een café of kroeg (65%).
Naar leeftijd beschouwd zijn er geen grote verschillen tussen de onderscheiden leeftijdsgroepen.
- 87% van de steekproef luistert elke dag naar muziek (N=356). Hoe jonger men is, hoe frequenter men naar muziek luistert: 95% van de 16-19-jarigen en 96% van de 20-24-jarigen luisteren elke dag naar muziek tegenover 79% van de 45-55-jarigen en 77% van de 55+-ers.
Van zij die elke dag naar muziek luisteren, doet 87% dit meer dan één uur; dit aandeel noteren we quasi voor elke leeftijdsgroep en voor de 55+-ers is dit zelfs 92%.
- Op de vraag om welke redenen men naar muziek luistert, geeft 77% als reden om te ontspannen en 59% om het plezier. Twee andere vaak vernoemde redenen zijn: om te feesten (40%) en uit passie (30%).
Hoe ouder dan men is, hoe meer men naar muziek luistert om te ontspannen en hoe minder uit passie.
- Iets meer dan de helft van de respondenten luistert graag naar muziek met hoog volume (52%) tegenover 11% die dat niet graag doet. Wij noteren hier een gemiddelde score van 3,6 op 5.
Uit de verdeling naar leeftijd – procentueel en gemiddelde - blijkt dat hoe jonger men is, hoe liever men naar 'luide' muziek luistert.
- 6 op de 10 respondenten komen naar het resp. evenement / gelegenheid voor de muziek. 31% komt voor de sociale contacten, 13% voor de ontspanning en de ambiance en 9% voor een glas te drinken en/of te aperitieven.
- 39% van alle geïnterviewden heeft de afgelopen drie maanden minder dan 5 evenementen / gelegenheden bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld. 33% bezocht tussen de 5 en de 10 evenementen / gelegenheden en 18% tussen de 10 en de 15. Voor 10% ten slotte was dit meer dan 15 evenementen / gelegenheden.
Uit de verdeling naar leeftijd blijkt dat de afgelopen 3 maanden de drie oudste leeftijdsgroepen in vergelijking met de jongere leeftijdscategorieën proportioneel beduidend minder evenementen / gelegenheden hebben bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld.

4.4.2 IMPACT OP DE GEZONDHEID

- Iets meer dan een kwart van de respondenten (28%) heeft bij de bezochte evenementen / gelegenheden wel al eens last / hinder gehad van het geluidsniveau van de muziek. Naar leeftijd hebben de jongeren proportioneel minder hiervan al eens last gehad dan de ouderen: resp. 23% bij de 16-24-jarigen tegenover 31% bij de 45+-ers.

De locaties / gelegenheden waar men dan deze hinder heeft ervaren, was in de eerste plaats de kroeg/café (41%), gevolgd door en/of concertzaal en andere zaal (36%) en/of discotheek (31%).

Het geluidsniveau van de muziek maakte in de eerste plaats het communiceren moeilijk (79%) en voor 43% bestond de last en/of uit fysieke hinder. Hier wordt omzeggens geen verschil naar leeftijd vastgesteld.

- 86% van de ondervraagden denkt dat blootstelling aan muziek aan hoge volumes van versterkte muziek gevolgen kunnen hebben op hun gezondheid. Hoe jonger men is, hoe minder dit het geval is : 85% voor de 16-19-jarigen, 72% voor de 20-24-jarigen en 82% voor de 25-34-jarigen.
- Bijna 8 op de 10 respondenten (79%) stellen geïnformeerd te zijn over de negatieve effecten van versterkte muziek aan hoge volumes op hun gezondheid. Hoe ouder men is, hoe meer dit het geval is: 67% voor de 16-19-jarigen t.o.v. 83% voor de 55+-ers.
- 1 op de 5 ondervraagde respondenten heeft de afgelopen 3 maanden eigen (persoonlijke) gehoorbescherming gebruikt tijdens een bezocht(e) evenement of gelegenheid. Hoe jonger men is, hoe minder men dit doet: 14% noteren we bij de jongste leeftijdsgroepen tegenover 29% bij de 35-44-jarigen en 45-54-jarigen.
- Aan de respondenten die de afgelopen drie maanden eigen persoonlijke gehoorbescherming hebben gebruikt, werd de vraag gesteld waar en hoe vaak zij dit hebben gedaan. Concertzalen en andere zalen zijn plaatsen waar men het meeste eigen persoonlijke bescherming heeft gedragen (45%). De locaties waar zelden tot nooit gehoorbescherming wordt gebruikt, zijn thuis (89%) en kroegen / bars / cafés (88%).
- 4 op de 10 respondenten hebben wel eens last gehad of wel eens gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden. Hoe ouder men is, hoe meer last men al eens heeft gehad van té luide muziek. De meest voorkomende klacht is gehoorproblemen (84%). Op een verre tweede plaats noteren we hoofdpijn (26%), gevolgd door moeilijkheden met communicatie (19%). Naar leeftijd is er geen verschil betreffende de ervaren klachten.
- Het meest vernoemde gehoorprobleem is 'tintelingen' (49%). Oorsuizen wordt door 33% vermeld en fluiten door 24%. Tintelingen lijken meer vermeld te worden door de 'oudere' leeftijdsgroepen; fluiten en oorsuizen eerder door de 'jongeren'. 9% (N=14) van alle respondenten die wel eens gehoorproblemen of last hebben gehad als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens een evenement, heeft hiervoor een dokter dienen te raadplegen.

Besluiten

- 29% van alle ondervraagden heeft reeds voortijdig een evenement of gelegenheid verlaten omdat de muziek té luid stond.

Hoe ouder men is, hoe meer dit het geval is.

De gelegenheid die men voortijdig heeft verlaten omdat de muziek té luid stond, was op de eerste plaats een kroeg / café (46%), gevolgd door een concertzaal, discotheek alsook een outdoor evenement (telkens 24%). Naar leeftijd worden geen verschillen vastgesteld.

- Bijna 3 op de 10 respondenten (29%) zijn reeds met kinderen jonger dan 12 jaar (hun eigen kinderen of kinderen van iemand anders) naar een evenement / in een gelegenheid geweest waar versterkte muziek werd gespeeld.

Op de vraag of er toen maatregelen werden getroffen om hun gehoor te beschermen, antwoordt 56% negatief. Hoe jonger de respondent, hoe minder maatregelen die men treft (voor de resp. kinderen).

Indien er toch maatregelen werden genomen (N=52), dan ging het om oordopjes (N=38) en een hoofdtelefoon (N=17).

4.4.3 OVERHEIDSACTIES

- Van alle respondenten heeft 60% één of meerdere (relevante) acties opgegeven die zij graag uitgevoerd zien worden door de overheid betreffende de bescherming tegen buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen. De vernoemde acties werden in 8 grote antwoordcategorieën gecodeerd.

De twee meest vernoemde acties zijn: (gratis) oorbescherming geven tijdens muziekevenementen (39%) en het maximumvolume reglementeren én controleren (33%). Ook nog 17% van de ondervraagden wenst betere informatie en sensibilisering.

- 58% van alle respondenten is de mening toegedaan dat het geluidsniveau in de gelegenheden waar versterkte muziek wordt gespeeld, moet gereguleerd worden; voor 30% is dit niet nodig en 12% weet het niet.

Naar leeftijd zien we dat de 35-44-jarigen en de 55+-ers significant meer dan de 16-19-jarigen, de 20-24-jarigen en de 25-34-jarigen vinden dat de geluidsniveaus dienen gereguleerd te worden: resp. 78% en 74% tegenover 33%, 47% en 56%.

5. BIJLAGE: VRAGENLIJST

Plaats van het interview: Evenement / gelegenheid:
Datum: Enquêteur:

Dag, ik ben ... , ik werk voor M.A.S., een onafhankelijk bureau voor marktonderzoek. Wij houden op dit moment een enquête op verzoek van het Brussel Instituut voor Milieubeheer: 'Leefmilieu Brussel'. De vragenlijst gaat over de gewoonten en de ervaringen van publiek wat betreft het luisteren naar versterkte muziek, alsook het besef van de risico's die verbonden zijn aan versterkte muziek. Zou ik misschien 10 minuutjes van uw tijd mogen gebruiken om u een aantal vragen te stellen?

Ik dank u voor uw medewerking.

1. ALGEMEEN EN GEZONDHEID

1. **Wat is uw leeftijd?** ENQ. : Noteer dit duidelijk; vervolgens coderen - < 16 jaar => geen enquête!

<input type="text"/>	16-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	7 ☐

2. **Luistert u graag naar versterkte muziek?**

ENQ.: In deze vragenlijst verstaan we onder muziek, alle muziek die versterkt wordt op elektronische wijze. (bijv.: luidsprekers, elektrisch instrument, microfoon).

- 1 JA —> **V. 3**
2 NEE —> **Stop enquête**

3. **Bent u een muzikant(e) (amateur of professioneel)?** 1 JA 2 NEEN

4. **Waar luistert u naar muziek? Is dat...?** ENQ. : Voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk

1 ☐ Thuis	6 ☐ In kroegen / cafés / bars
2 ☐ Tijdens mijn verplaatsingen (auto, fiets, openbaar vervoer, te voet)	7 ☐ In discotheken
3 ☐ Op het werk	8 ☐ Tijdens het sporten
4 ☐ In concertzalen en andere zalen	9 ☐ Tijdens een avond uit bij vrienden
5 ☐ Andere (specificeer):	

Bijlage: vragenlijst

5. Gemiddeld hoe vaak per week luistert u naar muziek? En hoe lang: is dit minder dan 1 uur of 1 uur en meer? *ENQ. : Voorlezen–Slechts één antwoord mogelijk*

1	☐	1 keer per week	→	☐	< 1 uur	☐	≥ 1 uur
2	☐	Tussen 1 en 5 keer per week	→	☐	< 1 uur	☐	≥ 1 uur
3	☐	Elke dag	→	☐	< 1 uur	☐	≥ 1 uur

6. Om welke reden(en) luistert u naar muziek? *ENQ. : Niet voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk*

1	☐	Om te ontspannen	6	☐	Om mijzelf af te zonderen (voor concentratie, voor het neutraliseren van omgevingsgeluid)
2	☐	Om te feesten	7	☐	Om het plezier
3	☐	Om achtergrondmuziek te hebben	8	☐	Uit passie
4	☐	Om in slaap te vallen	9	☐	Om me te ontwikkelen (cultiveren)
5	☐	Om me op te peppen	10	☐	Andere (specificeer):

7. In welke mate luistert u graag naar muziek met hoog volume?

1= helemaal niet graag; 5= heel erg graag

Helemaal niet graag		←→		Heel erg graag	
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

8. Om welke reden(en) komt u naar hier (naar deze plaats)? *ENQ. : Niet voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk*

1	☐	Voor de muziek
2	☐	Voor sociale contacten
3	☐	Andere (specificeer):

9. Hoeveel evenementen / gelegenheden heeft u de afgelopen 3 maanden bezocht waar versterkte muziek werd gespeeld? *ENQ. : Eenzelfde plaats kan meerdere keren meegeteld worden*

1	☐	Minder dan 5	3	☐	Tussen 10 en 15
2	☐	Tussen 5 en 10	4	☐	Meer dan 15

10. Heeft u bij deze evenementen minstens één maal last / hinder gehad van het geluidsniveau van de muziek?

1	☐	JA → V. 11	2	☐	NEEN → V. 13

Bijlage: vragenlijst

11. Indien ja: in wat voor soort van gelegenheid was dat dan? ENQ. : Niet voorlezen – Meerdere antwoorden mogelijk

- 1 In concertzalen en andere zalen 3 In discotheken
2 In kroegen / cafés / bars 4 Andere (**specificeer**):

12. Indien ja: waaruit bestond die hinder / last? ENQ. : Niet voorlezen – Meerdere antwoorden mogelijk

- 1 Moeilijk om te communiceren 2 Fysieke hinder
3 Andere (**specificeer**):

13. Denkt u dat blootstelling aan muziek aan hoge volumes van versterkte muziek, gevolgen kunnen hebben op uw gezondheid?

- 1 JA 2 NEEN

14. Bent u geïnformeerd geweest over deze effecten op uw gezondheid?

- 1 JA 2 NEEN

15. Heeft u de afgelopen 3 maanden uw eigen (persoonlijke) gehoorbescherming gebruikt (oordopjes, hoofdtelefoon, enz.) tijdens evenementen of in gelegenheden die u heeft bezocht?

- 1 JA —> V. 16 2 NEEN —> V. 17

16. Algemeen gezien, waar en hoe vaak gebruikt u uw eigen (persoonlijke) gehoorbescherming?

ENQ. : Voorlezen – één antwoord per lijn

	NVT 0	Altijd 1	Vaak 2	Soms 3	Zelden 4	Nooit 5
1 In concertzalen en andere zalen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2 In kroegen / cafés / bars	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3 In discotheken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4 Tijdens openlucht evenementen - festivals	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5 Thuis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6 Andere (specificeer):	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17. Heeft u wel eens last gehad of heeft u wel eens gehoorproblemen ervaren als gevolg van het luisteren naar versterkte muziek tijdens evenementen of in andere gelegenheden?

- 1 JA —> V. 18 2 NEEN —> V. 20

Bijlage: vragenlijst

18. Welke zijn de klachten die u dan heeft ervaren?*ENQ. : Niet voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk – Slechts één antwoord mogelijk per lijn*

1	☐	Gehoorproblemen	→	☐	Oorsuizen	☐	Tintelingen	☐	Fluiten	☐	Gehoorverlies
2	☐	Slaapstoornissen				6	☐	Hoge bloeddruk en stress			
3	☐	Concentratieproblemen				7	☐	Verminderde algemene gemoedstoestand			
4	☐	Moeilijkheden met communicatie				8	☐	Hoofdpijn			
5	☐	Andere (specificeer):									

19. Heeft u reeds een dokter geraadpleegd naar aanleiding van deze klachten / gehoorproblemen?

- 1 JA 2 NEEN

20. Heeft u reeds voortijdig een evenement of een gelegenheid verlaten, omdat de muziek te luid stond?

- 1 JA → **V. 21** 2 NEEN → **V. 22**

21. Wat voor soort evenement / gelegenheid was dit? *ENQ. : Niet voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk*

1	☐	Een concertzaal of andere zaal			4	☐	Een discotheek
2	☐	Een kroeg / café / bar			5	☐	Een openlucht evenement - festival
3	☐	Andere (specificeer):					

22. In het algemeen, heeft u reeds met kinderen jonger dan 12 jaar – uw eigen kinderen of kinderen van iemand anders - evenementen / voorstellingen bijgewoond of in gelegenheden geweest waar versterkte muziek werd gespeeld?

- 1 JA → **V. 23** 2 NEEN → **V. 25**

23. Werden er toen maatregelen getroffen om hun gehoor te beschermen?

- 1 JA → **V. 24** 2 NEEN → **V. 25**

24. Wat voor maatregelen waren dit? *ENQ. : Niet voorlezen - Meerdere antwoorden mogelijk*

- 1 Oordopjes 2 Hoofdtelefoon 3 Andere(**specificeer**):

2. DE OVERHEID

25. Welke acties zou u graag uitgevoerd zien worden door de overheid betreffende bescherming tegen de buitensporige geluidsniveaus van versterkte muziek in Brusselse gelegenheden en evenementen?

ENQ. : Niets suggereren - Duidelijk noteren

.....
.....
.....

26. Moet, volgens u, het geluidsniveau in de gelegenheden waar versterkte muziek wordt gespeeld, gereguleerd worden?

1 JA

2 NEEN

3 WEET NIET

5. PERSOONSKENMERKEN

27. U bent...?

1 Een man

2 Een vrouw

28. Wat is uw postcode?

29. Wat is uw hoogst behaalde diploma?

1 Lager onderwijs

2 Lager algemeen, technisch of kunst secundair onderwijs

5 Hoger secundair beroepsonderwijs

3 Hoger algemeen, technisch of kunst secundair onderwijs

6 Hoger niet-universitair onderwijs

4 Lager secundair beroepsonderwijs

7 Universitair onderwijs

30. Oefent u een beroepsactiviteit uit?

1 JA

2 NEEN

OPMERKINGEN VAN DE RESPONDENT

.....
.....

**De enquête is hierbij afgelopen.
Hartelijk dank voor uw medewerking.**